

[Justitsministeren.]

slag til ændring af loven om folkeregistrering, der fremsættes af indenrigsministeren samtidig hermed.

Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder må ske i samme omfang som til private. Der må endvidere videregives oplysninger til offentlige myndigheder, såfremt oplysningerne har væsentlig betydning for vedkommende myndigheds virksomhed. Der må dog ikke videregives oplysninger, for hvilke der ved lov er fastsat særlige tavshedsforskrifter.

Der foreslås oprettet en særlig, uafhængig myndighed, registertilsynet, der skal sikre overholdelsen af de to love. Tilsynet, der består af et råd og et sekretariat, skal foruden at afgive udtalelser i forbindelse med oprettelse af nye offentlige registre og ved samkøring af registre føre tilsyn med registervirksomheden både i den private og den offentlige sektor. I forholdet til private virksomheder kan tilsynet meddele pålæg om ændringer i registreringsvirksomheden, og over for offentlige myndigheder kan tilsynet påtale overtrædelse og mangler samt stille forslag om ændrede regler for registrenes indhold og drift m. v.

Registertilsynet skal endvidere gennem afgivelse af en årlig beretning og adgang til løbende at offentliggøre udtalelser m. v. sikre, at offentligheden gøres bekendt med udviklingen på disse områder.

De økonomiske virkninger af lovforslaget for staten vil være knyttet *dels* til registertilsynets oprettelse og drift, *dels* til visse merudgifter for de registerførende myndigheder i forbindelse med opfyldelse af lovens forskrifter og *endelig* til udgifter i forbindelse med den ministerielle sagsbehandling med hensyn til godkendelse af oprettelsen af registre. Det er naturligvis vanskeligt at vurdere omfanget af disse udgifter. I forslaget til loven om offentlige myndigheders registre er de årlige driftsudgifter til registertilsynet anslået til 2 mill. kr. i 1976-priser.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt kan henvise til forslagene og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslagene til det høje tings velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Kjærulff-Schmidt) (FP):

Jeg skal på fremskridtspartiets vegne tillade mig at fremsætte *forslag til lov om folkeafstemninger i kommunerne.*

Forslaget går ud på, at vejledende kommunale folkeafstemninger skal afholdes, når mindst 10 pct. af de på valglisten opførte vælgere begærer det, *eller* når mindst $\frac{1}{3}$ af en kommunalbestyrelses medlemmer forlanger det.

Kun spørgsmål, der er omfattet af det kommunale selvstyre, vil efter forslaget kunne underkastes vejledende folkeafstemning.

Det har siden kommunalreformens gennemførelse ved mange lejligheder været drøftet, hvad der kunne stilles op for at sikre befolkningen større direkte indflydelse på lokale afgørelser. Den foreslåede folkeafstemningsinstitution vil efter fremskridtspartiets opfattelse kunne blive en meget værdifuld folkelig faktor i den lokale beslutningsproces. Også andre politiske partier har udtalt ønsker om at styrke borgernes deltagelse i de lokale beslutninger, og jeg håber, at der vil kunne opnås en sådan tilslutning til lovforslagets synspunkter, at der kan gennemføres en lovgivning, der kan træde i kraft i forbindelse med næste kommunalvalg i 1978.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om brandsikring af ældre beboelsesbygninger m. v. (Fristforlængelse, finansiering m. v.), forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter (Midlertidige regler om lån til opretnings- og brandsikringsarbejder) og forslag til lov om ændring af lov om midlertidig regulering af boligforholdene.*

Forslagene er en videreførelse og udbygning af de ændringsforslag til lov om midlertidig regulering af boligforholdene og til lov om realkreditinstitutter, som regeringen fremsatte i folketinget den 3. december 1976, og som tog sigte *dels* på at forbedre finansieringsmulighederne for brandsikringsforanstaltninger og *dels* på at fremme aktiviteten og dermed beskæftigelsen inden for byggesektoren. Begge disse forslag bortfaldt ved udskrivelsen af folketingsvalg i januar i år.

På baggrund af en fælles henvendelse i oktober 1976 fra Grundejernes Landsforbund og Lejernes Landsorganisation vedrørende forskellige problemer i relation til brandsikringsudgifternes finansiering og enkelte af de tekniske brandsikringskrav har der i en arbejdsgruppe med repræsentanter for disse organisationer været ført forhandlinger om en løsning af de rejste problemer. Også denne arbejdsgruppes over-

[Boligministeren.]

vejsler om brandsikringsudgifternes størrelse og finansiering har været lagt til grund ved lovforslagenes udarbejdelse. Det har i denne forbindelse været væsentligt, at det i dag må konstateres, at udgiftsniveaueet for brandsikringsarbejder i det erfaringsmateriale, man havde som grundlag ved udarbejdelsen i sin tid af brandsikringsloven – og som stammede fra Københavns boligkommission – har været for lavt ansat.

Som nærmere omtalt i lovforslagets bemærkninger har den senest stedfundne udvikling medført, at det ikke længere vil være rimeligt at opretholde kravet om, at de nødvendige brandsikringsforanstaltninger i bygninger opført før år 1900 – de såkaldte § 2-ejendomme – skal være gennemført inden den oprindeligt fastsatte frist, 1. april 1977.

Der er i konsekvens heraf i det forlig, der i februar 1977 er indgået mellem socialdemokratiet, det konservative folkeparti, centrumdemokraterne, det radikale venstre og kristeligt folkeparti om bl. a. beskæftigelsesforanstaltninger og boligpolitiske forhold, opnået enighed om, at fristen for gennemførelse af brandsikring af § 2-bygninger bør foreslås forlænget fra 1. april 1977 til 1. oktober 1977. Jeg vil godt i denne forbindelse understrege, at jeg under lovforslagenes behandling i folketinget vil være villig til at drøfte, om denne udsættelse nu også er rummelig nok.

Der er samtidig mellem boligforligspartierne enighed om at gennemføre forskellige foranstaltninger for at lette og billiggøre finansieringen af brandsikringsudgifter. Det forudsættes således, at der gennemføres forskellige ændringer i den midlertidige boligreguleringslov og realkreditloven, ligesom der mellem deltagerne i februarforliget er enighed om at fremsætte forslag om, at 30 mill. kr. af de 50 mill. kr., der er afsat som led i regeringens beskæftigelsesfremmende foranstaltninger til sanering og brandsikring, stilles til rådighed for Grundejernes Investeringsfond til ydelse af tilskud til brandsikringsarbejder på ejendomme, der er omfattet af lovens § 2.

Om disse direkte statslige tilskud til brandsikring vil jeg kort sige, at det efter forslaget alene er tanken, at de skal anvendes, hvor udgiften for den enkelte lejlighed er særlig stor, og hvor den nødvendige lejeforhøjelse på grund af lejlighedens ringe areal ellers ville blive meget belastende for lejeren.

Forslagene om en udvidet finansiering af brandsikringsforanstaltningerne sigter dels på at udvide adgangen til at anvende midler fra den udvendige vedligeholdelseskonto, dels på at forbedre mulighederne for at optage lavt forrentede lån i Grundejernes Investeringsfond og endelig på at udvide adgangen til at optage realkreditlån til brandsikringsformål.

På baggrund af finansieringsproblemernes omfang foreslås det endvidere, at boligministeren indtil 1. april 1979 skal godkende kommunalbestyrelsens eventuelle beslutning om, at også andre end § 2-bygninger skal brandsikres inden bestemte tidsfrister.

Om de tekniske krav kan jeg oplyse, at boligministeriet samtidig med fremsættelsen af disse lovforslag har udsendt en vejledning, der udbyder forståelsen af bekendtgørelsen af 27. februar 1976 om brandsikring af ældre beboelsesbygninger. Vejledningen er udarbejdet efter forhandlinger med repræsentanter fra Grundejernes Landsforbund og Lejernes Landsorganisation. I vejledningen er redegjort for nye og billigere metoder til sikring af eksisterende trappedøre. Endelig er der ved en ændring af bekendtgørelsen den 15. marts 1977 gennemført lempede krav med hensyn til brandsikringsforanstaltninger i sammenbyggede en- og tofamiliehuse.

I relation til brandsikringsloven kan jeg om genhusningsproblematikken oplyse, at Boligselskabernes Landsforening har tilkendegivet, at man over en 2-årig periode vil være villig til at udvide de almennyttige boligselskabers genhusningsforpligtelse fra hver 5. til hver 3. ledige lejlighed. Landsforeningen forudsætter herved, at Københavns kommune foretager en tilsvarende udvidelse af genhusningen i kommunens egne ejendomme – en forudsætning, som jeg er overbevist om, at Københavns kommune vil leve op til.

Inden for den private udlejningsmasse har Grundejernes Landsforbund oplyst, at der gøres, hvad der kan for at skaffe 1.000 lejligheder til genhusningen.

Ud over de tidligere omtalte initiativer på brandsikringsområdet skal jeg endelig nævne, at der i forslagene om ændring af den midlertidige boligreguleringslov og realkreditloven også indeholdes bestemmelser om forbedring af finansieringsmulighederne for almindelige opretnings-, vedligeholdelses- og forbedringsarbejder. Denne del af forslagene skal ses som et led i bestræbelserne for at øge beskæftigelsen.

[Boligministeren.]

Det er min opfattelse, at ændringerne på disse punkter vil være et værdifuldt hjælpemiddel til at muliggøre en påtrængt forbedring og fornyelse af den ældre boligmasse.

Med disse ord, og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og deres bemærkninger, skal jeg herved anbefale lovforslagene til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Gert Petersen (SF)* til udenrigsministeren:

»Hvornår finder udenrigsministeren det passende at tilkendegive over for den tjekkoslovakiske regering, at det ud fra et demokratisk-socialistisk synspunkt må anses for dybt bekymrende, at myndighederne chikanerer og forfølger borgere, blot fordi de udøver rettigheder, som må anses for fundamentale i et demokratisk samfund?«

(Spm. nr. 27).

Skriftlig begrundelse.

Baggrunden for spørgsmålet er den strøm af nyheder, der er kommet fra Tjekkoslovakiet om politimæssig forfølgelse af såkaldte systemkritikere, senest om den chikane, den tidligere udenrigsminister Jiri Hajek har været udsat for. Forfølgelserne er især rettet mod mangeårige veteraner i den revolutionære arbejderbevægelse som Hajek, Kriegel og andre, der ulovligt blev fjernet fra parti- og statsledelsen i 1968-69, og mod progressive forfattere og kunstnere – overhovedet mod mennesker, hvis grundlæggende loyalitet mod socialismens idealer på ingen måde kan drages i tvivl. Det må være en international forpligtelse for alle, der er tilhængere af socialisme på demokratisk grundlag, at bistå disse mennesker i deres kamp for sikring af menneskerettighederne og for at give socialismen i deres land et menneskeligt ansigt. Der er næppe tvivl om, at en klar tilkendegivelse fra netop de skandinaviske lande vil være en stærk støtte for dem. Her bør Danmark også yde sin indsats.

Gert Petersen (SF):

Spørgsmålet har, siden det blev stillet, fået en yderligere trist baggrund ved professor Jan Patočkas død. Jeg føler, at det må være vor pligt at gå imod krænkelse af menneskerettighederne, uanset hvor de finder sted, om det er

hjemme hos os selv, om det er i vest eller i øst, nord eller syd, og med lige stor styrke, uanset hvor de finder sted.

Som socialist vil jeg godt sige, at det for mig er særlig smertefuldt, at der finder meget betydelige krænkelse af menneskerettigheder sted i et land, der kalder sig socialistisk, og at de især rammer forkæmperne for det socialistiske demokrati, som utvivlsomt ville have sejret i 1968, hvis ikke et konservativt bureaukrati rådende over tanks havde inter文eneret. Det er opfattelsen i vores parti, at vi må gøre, hvad vi kan, for at støtte disse demokratiske socialister, gamle veteraner i den revolutionære arbejderbevægelse. Jeg håber meget, at regeringen vil bidrage hertil.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Hr. Gert Petersen spørger i spørgsmålet, som det er forelagt tinget, hvornår jeg finder det passende over for den tjekkoslovakiske regering at give udtryk for dyb bekymring på grund af forfølgelse af borgere, der udøver rettigheder, som må anses for at være fundamentale i et demokratisk samfund. Jeg vil gerne gøre hr. Gert Petersen opmærksom på, at jeg for længst har givet udtryk for denne bekymring. Jeg gjorde det bl. a. på ministerrådsmødet i Strasbourg i slutningen af januar, hvad der også er fremgået af dagspressen.

Jeg kan tilføje, at statsministeren ligeledes i slutningen af januar tog afstand fra det, som statsministeren betegnede som de grove overgreb på menneskerettighederne, som fandt sted i Tjekkoslovakiet. Det har i øvrigt også været refereret i dagspressen. Jeg kan endelig oplyse, at den tjekkoslovakiske regering har været fuldt opmærksom på disse udtalelser fra regeringens side, idet regeringen i Prag over for den danske ambassadør har reageret på udtalelserne, og det har også været offentligt omtalt.

Som hr. Gert Petersen ved, er netop respekten for individets rettigheder et væsentligt punkt i slutdokumentet fra konferencen i Helsingfors om sikkerhed og samarbejde. Der er somme tider blevet sat spørgsmålstegn ved resultaterne af denne konference. Jeg synes, det er naturligt her i dag at pege på, dels at denne konference har givet bedre muligheder for at rejse og løse en række humanitære sager – det har vi erfaring for – dels at den helt åbenbart har sat noget i gang i de østeuropæiske landes egne befolkninger. Den udvikling er tilsyneladende

[Udenrigsministeren.]

dende kommet bag på visse regeringer, og det er vel en af forklaringerne på, at de reagerer på en så beklagelig måde, som vi nu igen har oplevet i den sidste tid.

Imidlertid må Helsingforskonferencen og dens resultat også ses som et led i afspændingen mellem Øst og Vest, en afspænding, der i det lange løb også vil give bedre muligheder for menneskelig udfoldelse. Jeg synes, det er meget vigtigt, at de beklagelige begivenheder, vi oplever i denne tid, ikke giver næring til genoplivelse af den kolde krig på en måde, der vil standse afspændingen, yderligere stramme forholdene i de østeuropæiske lande og skruer hele udviklingen tilbage. Det vil jeg også tro hr. Gert Petersen er enig i. Hr. Gert Petersen sagde, at man burde tage afstand fra krænkelse af menneskerettighederne uden hensyn til, hvor de fandt sted. Det er et synspunkt, vi fra dansk side mange gange har givet udtryk for bl. a. i FN's organer. Jeg vil gerne gentage det på den givne foranledning.

Gert Petersen (SF):

Det er netop, når man tager afstand fra krænkelse af menneskerettighederne uden hensyn til, hvor de finder sted, at ens ord får vægt.

Jeg er helt overbevist om, at en klar afstand-tagen, en klar protestbølge mod forfølgelsen af socialistiske borgerretskæmpere i Tjekkoslovakiet ikke kan skade afspændingen. Jeg anser det selv for en meget væsentlig opgave at fremme afspændingen, og jeg deler i og for sig udenrigsministerens opfattelse, at afspændingen på længere sigt også vil have gunstige resultater, hvor der finder krænkelse sted i dag, uanset om det er i Vest eller Øst.

Men jeg synes ikke, at den danske regering – modsat f. eks. den hollandske, som også er udgået fra arbejderbevægelsen – helt klart optrådte, som den burde have gjort, f. eks. da den tjekkoslovakiske udenrigsminister var heroppe, han, der umiddelbart forinden havde kaldt tidligere generalsekretær i det tjekkoslovakiske kommunistparti Dubcek for en mand, der ikke kunne bruges til at lave kaffe på en bladredaktion.

Jeg forstår på de udtalelser, der er kommet nu, at man har gjort det i januar måned. Jeg synes, man skulle gøre det igen.

Udenrigsministeren (K. B. Andersen):

Jeg er da helt enig med hr. Gert Petersen i, at afspændingen ikke lider skade ved, at man tager klar afstand fra de ting, der er sket. Derfor har vi også gjort det.

Det, jeg advarede om, var kun, at vi skulle passe på, at man ikke gav anledning til en, skal vi sige koldkrigshetz af en art, som kan skruer hele udviklingen tilbage med afskrækkende virkninger, hvad angår menneskerettighederne. Det var, hvad jeg gav udtryk for, og det forstår jeg også at vi ikke er uenige om.

Jeg kan kun sige: vi har klart givet udtryk for vores holdning. Den er klart blevet registreret af den tjekkoslovakiske regering. Jeg har heller ikke forholdt mig tavs, da min tjekkoslovakiske kollega var her. Jeg tænker ikke så meget på den fjollede udtalelse, hr. Gert Petersen her vendte tilbage til. Jeg synes, der var alvorligere aspekter at drøfte med den tjekkoslovakiske kollega på det tidspunkt, hvad menneskerettigheder angår.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Wilhelm* (VS) til handelsministeren:

»Vil ministeren foranledige, at det over for folketinget bliver oplyst, i hvilket omfang de multinationale olieselskaber måtte have ydet direkte eller indirekte økonomisk støtte til her-værende politiske partier?«

(Spm. nr. 17).

Skriftlig begrundelse.

En eventuel støtte af den omtalte art er som bekendt fuldt lovlig i Danmark i modsætning til en række andre lande. Alligevel, ja, så meget mere, må det være i offentlighedens interesse at få klarlagt sådanne forbindelser.

VS har rejst dette spørgsmål adskillige gange bl. a. i forbindelse med selskabernes påfaldende afholdenhed, når det gælder skattebetaling. Den aktuelle og konkrete anledning er Expressens og Ekstra Bladets offentliggørelse af et to år gammelt brev fra Gulfs danske chef til Gulfs skandinaviske chef, som omtaler muligheden for skattefiduser og i denne forbindelse indeholder følgende betragtning: »Hvis spørgsmålet bliver taget op i folketinget, vil det formentlig være politisk selvmord for en af vore venner, hvis han forsvarer vor disposition.«

På baggrund af hele denne affære har Eks-

[Wilhelm.]

tra Bladet i en leder stillet det rimelige krav, som VS tidligere har fremsat, om, at det nu bliver oplyst, hvilke politiske partier der modtager støtte fra olieselskaberne.

Vi skal hermed forsøge endnu en gang. Et imødekommende svar fra ministeren vil i øvrigt være i god overensstemmelse med den OECD-deklaration om kontrol med de multinationale selskaber, som Danmark undertegnede sidste sommer, men hidtil intet har gjort for at opfylde.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Hr. Wilhelm spørger, om jeg vil foranledige, at det over for folketinget bliver oplyst, i hvilket omfang de multinationale olieselskaber måtte have ydet direkte eller indirekte økonomisk støtte til herværende politiske partier. Jeg finder, at spørgsmålet om de multinationale olieselskabers eventuelle økonomiske støtte til de politiske partier må vurderes i forbindelse med hele spørgsmålet om erhvervslivets og organisationernes støtte af denne art. Jeg finder ikke, at multinationale selskaber bør behandles på en særlig måde. Derfor mener jeg ikke, at olieselskabernes eventuelle økonomiske støtte kan behandles løsrevet fra denne sammenhæng.

Jeg mener i øvrigt ikke, at det er et spørgsmål, som det tilkommer mig at give nogen generel besvarelse på. Jeg kan henvise til, at i OECD-deklarationen om internationale investeringer og multinationale selskaber, hvor man fastlægger regler for god opførsel, fastslås det, at der stilles samme forventninger til multinationale foretagender og nationale foretagender dér, hvor deklarationens retningslinjer er relevante for begge typer af virksomheder. Det er vi naturligvis fuldstændig enige i. Vi støtter indholdet af OECD-deklarationen.

Wilhelm (VS):

Dette spørgsmål hænger sammen med et spørgsmål til skatteministeren, der er på lidt senere. Vi mener, at det er meget sjældent, at vi har så åbenbar en begrundelse som den, der foreligger her. Dette spørgsmål har været diskuteret mange gange, men det er sjældent, at det er lykkedes nogen, som det nu er lykkedes for det svenske Expressen, at få fingre i et dokument, hvor et af disse selskabers danske afdelinger direkte diskuterer skattefidusmulighe-

der med deres skandinaviske chef. Og det er det, der er kommet frem, og dette dokumentes ægthed er bekræftet af den skandinaviske chef i Sverige.

Når man i dette dokument kan finde følgende betragtning: hvis spørgsmålet bliver taget op i folketinget, vil det formentlig være politisk selvmord for en af vore venner, hvis han forsvarer vor disposition, synes jeg, det er rimeligt nok endnu en gang at rejse spørgsmålet om at få belyst, hvilke partier der modtager økonomisk støtte fra disse multinationale selskaber.

Jeg kan i øvrigt være enig med handelsministeren i, at der bør gælde samme regler for danske selskaber, men vi er her på et område, hvor vi virkelig har status som bananrepublik. Der er næppe noget andet land – i hvert fald ikke, hvor politisk gangsteri og lobbyvirksomhed er erkendte foreteelser – der så lemfædigt overhovedet ikke kræver beviser og regnskaber og ting og sager fra disse selskaber. Foranlediget af ministerens svar her i første omgang, som jeg dårligt kan kalde positivt, vil jeg gerne spørge, om ministeren så agter at tage initiativ til, at den slags ting bliver oplyst pr. pligt, ikke bare for multinationale, men også for såkaldt danske selskaber.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Som jeg nævnte, mener jeg, det er en sag, der må ses i en større sammenhæng. Den vedrører jo ikke kun multinationale selskaber, men også private firmaer, også organisationer og foreninger. Spørgsmålet er, om det overhovedet er rimeligt, at vi fra statsmagtens side blander os i, om personer, foreninger eller virksomheder støtter politiske partier, og hvis vi gør det, om de da skal have pligt til at oplyse, hvem de støtter, og endelig, om vi vil have regler for det. Hidtil har vi jo fastholdt den linje, at det er en frivillig sag, og at det ikke er noget, staten vil blande sig i. Jeg ved godt, der har været fremsat ønske også om at forbyde fagforeninger, fagbevægelsen, at yde støtte til politiske partier; men jeg har forstået, at der hidtil har været flertal i denne sal for, at det skal vi ikke blande os i fra statens side.

Wilhelm (VS):

Jeg kan være enig med ministeren i, at spørgsmålet netop er, om den slags ting skal

[Wilhelm.]

kunne forekomme, uden at offentligheden kender til det. Det er også derfor, jeg har stillet spørgsmålet. Men ministeren nøjes med at gentage spørgsmålet, han nævner ikke regeringens holdning til dette spørgsmål, som er noget andet end fagforeningsstøtte. Fagforeningsstøtte er mig bekendt offentligt tilgængelig i regnskaberne, der er ikke noget hemmelighedskræmmeri. Vi har ikke foreslået forbud mod støtte, men vi har foreslået eller ønsket, at man som et minimum i hvert fald fik kendskab til, hvem der støtter hvem.

Når ministeren henviser til OECD-deklarationen, som jeg i øvrigt selv har henvist til i begrundelsen, vil jeg gerne sige, at jeg synes, at ministeren og regeringen går udenom. Det er kun et par måneder siden, jeg spurgte den tidligere handelsminister, hvilke konsekvenser han ville drage lovgivningsmæssigt af, at Danmark sidste sommer underskrev OECD-deklarationen, som i vores øjne ikke er tilfredsstillende, men som alligevel stiller en lang, lang række krav til regnskabsoffentliggørelse fra disse selskaber, og, som ministeren helt rigtigt siger, ikke kun multinationale, men også nationale selskaber. Dengang fik vi det svar, at det agtede man da bestemt ikke at gøre noget ved. Man sidder altså dernede og underskriver deklARATIONER; man foregiver at være interesseret i at få kontrol med multinationale selskaber og deres regnskaber. Men når der så ligger en deklARATION, som Danmark har underskrevet, og som ministeren benytter sig af her i sit svar, og vi stiller spørgsmålet: hvilke danske lovgivningsinitiativer vil man så tage for at få opfyldt denne deklARATION, ja, så får vi det svar fra den tidligere handelsminister, at man agter ikke at tage nogen lovgivningsinitiativer. Det står i Folketingstidende 1976-77, 1. samling, sp. 4126.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg forstår, at vi er enige om, at det er en sag, der skal ses i større sammenhæng, og ikke specielt en sag vedrørende handelsministeriets ressort. Men hvad angår OECD-erklæringen, så har det været fremhævet, at det er en erklæring om regler for god opførsel, og regeringerne er indstillet på, og det er den danske også, nu at lade denne henstilling virke et stykke tid og se, hvorvidt den bliver efterlevet. Vi har også sagt, at skulle man ikke efterleve

denne henstilling, så må man tage spørgsmålet op.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *John Winther* (KF) til handelsministeren:

»Agter regeringen yderligere i flere år at forsinke fremsættelsen af lov om anvendelse af kernekraft som energikilde i Danmark?«

(Spm. nr. 22).

Skriftlig begrundelse.

På trods af forslaget stadig mere hastende karakter har regeringen endnu ikke genfremsat forslag til lov om anvendelse af kernekraft som energikilde i Danmark, angiveligt fordi man ønsker at afvente resultatet af en socialdemokratisk partikongres. Ifølge presseforlydender ønsker handelsministeren nu en yderligere udsættelse på flere år, før den endelige beslutning træffes.

John Winther (KF):

Ifølge Politiken fra den 10. og 11. marts i år er handelsministeren citeret for at have udtalt, at beslutningen om a-kraftværker yderligere må udsættes i flere år.

Hvis dette er korrekt, vil jeg bede ministeren oplyse, hvor mange år der dækker sig bag ordet »yderligere«, dvs. hvor mange år vi skal vente på en beslutning om vor fremtidige energipolitik. Rent faktisk ligger det jo sådan, at en beslutning på hele energiområdet ikke kan træffes, før der er taget stilling til kernekraften. Den nuværende usikkerhed umuliggør totalt en planlægning både hos elværkerne og hos erhvervslivet i øvrigt. Resultatet er, at for hver dag, der går, bringer vi os selv i en mere og mere uholdbar og sårbar situation.

Da forslaget om indførelse af kernekraft oprindelig blev fremsat af regeringen, blev dets stærkt hastende karakter med rette påpeget. Siden da er der intet sket, og usikkerheden om vor fremtidige energipolitik er som følge heraf blevet større. Jeg håber derfor, at ministeren i sit svar vil kunne afkræfte, at regeringen påtænker en yderligere udsættelse af beslutningen.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Den 10. december sidste år svarede min forgænger på et spørgsmål fra folketingets energi-

[Handelsministeren.]

politiske udvalg om, hvorvidt han agtede at genfremsætte forslag til lov om anvendelse af kernekraft som energikilde i Danmark, og i bekræftende fald hvornår. Den daværende handelsminister var dengang bekendt med, at spørgerens parti, det konservative folkeparti, havde fremsat et lovforslag om kernekraftanvendelse svarende til det lovforslag, som regeringen fremsatte i maj 1976.

Det blev over for folketingsudvalget oplyst, at en række undersøgelser af forskellige spørgsmål omkring regeringens energiplan var iværksat, og at disse arbejder endnu ikke var afsluttet. Det drejede sig om vurderingen af størrelsesordenen og prioriteringen af de samfundsressourcer, som efterhånden må sættes ind, for at energiplanen skal kunne gennemføres set i relation til de øvrige offentlige og private investeringsbehov. Det drejede sig om de problemer, der knytter sig til en betryggende opbevaring af radioaktivt affald fra en eventuel kernekraftproduktion, og visse sikkerhedsmæssige spørgsmål i forbindelse med kernekraftanlæg. Affaldsproblemerne undersøges både for så vidt angår mulighederne for en fælles nordisk løsning og på det internationale plan.

I anledning af det fornyede spørgsmål omkring denne sag – jeg forstår i øvrigt, at medlemmer af det konservative folkeparti endnu en gang har fremsat det såkaldte ikrafttrædelseslovforslag om kernekraft – vil jeg kun sige, at der endnu ikke foreligger nogen afslutning på de igangværende undersøgelser, og at det stadig er regeringens opfattelse, at disse forhold først må afklares. Jeg vil derfor, når det nødvendige materiale, som skal indgå i det samlede beslutningsgrundlag, foreligger, drage omsorg for, at folketinget får mulighed for at tage stilling til kernekraftspørgsmålet i sammenhæng med vurderingen af energiplanen som helhed.

John Winther (KF):

Jeg vil da gerne takke ministeren for redegørelsen, men jeg føler mig ikke rigtig overbevist om, at jeg kan takke for svaret, fordi det, der rent faktisk er sket i hele denne sag, er, at først fremlægger regeringen forslaget i maj 1976 med nogle aldeles udmærkede begrundelser om, at det nu er på høje tid, at vi her i landet træffer en beslutning om vor fremtidige energipolitik. Der kommer mange helt udmærkede

de begrundelser, en af dem er, at det haster voldsomt, fordi vi er ved at sakke agterud med hensyn til vores energiforsyning, fordi vi ved, at olien er ved at slippe op, og fordi vi ved, at kernekraft er den af de energikilder, der for øjeblikket kendes, vi ved mest om.

Senere kommer der så en udsættelse af hele denne sag, angiveligt fordi der skal være socialdemokratisk partikongres. Og nu har vi altså senest set – jeg har forstået, at det ikke blev afkræftet i ministerens svar – at vi altså kan forvente en yderligere udsættelse af hele dette vitale spørgsmål. Jeg må indrømme, at det kan vi i det konservative folkeparti ikke finde tilfredsstillende. Forholdet er ganske enkelt, at det, som man så fint har kaldt de alternative energikilder, man ønsker at undersøge, ikke er alternative energikilder, men alene supplerende energikilder. Vi ved, at de kun kan dække nogle ganske få procent af vores fremtidige behov. Vi ved, at de energikilder, vi i dag kender, slipper op inden for en overskuelig årrække, og vi ved, at fra det øjeblik, vi træffer en beslutning om indførelse af kernekraft, og til det første kernekraftværk rent faktisk står der, går der adskillige år.

Det vil altså sige, at i selve planlægningsperioden vil der også være rig mulighed for at gå videre med hele arbejdet.

Den nølen, som jeg må konstatere at regeringen altså fortsat viser i dette helt essentielle spørgsmål, gør altså, at vi reelt i dette land ingen energiplan har, at vi sætter elværkerne og erhvervslivet i en umulig situation, fordi de ikke kan planlægge, og at vi inden for en formentlig overskuelig årrække også kommer i den situation, at vi ikke her i landet kan dække vores fremtidige energibehov.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil ikke drage de vidtgående konklusioner, som spørgeren drager, af det, der er sket. Jeg vil gerne understrege, at det stadig væk er regeringens opfattelse, at Danmark er ganske overordentlig afhængigt af import af energi, og vi ved, at der kan blive problemer med olieforsyningen i fremtiden. Der er derfor økonomiske grunde, stærke økonomiske grunde, til at gøre, hvad man kan for at gøre sig mindre afhængig af olieimporten.

Ikke desto mindre er det også regeringens opfattelse, at sikkerhedsproblemerne må og skal afklares, før man træffer den endelige beslutning. Ikke mindst spørgsmålet om anbrin-

[Handelsministeren.]

gelse af radioaktivt affald er et spørgsmål, der må afklares både ved forhandlinger med vore nordiske naboer, ved forhandlinger i EF, ved bilaterale sonderinger og ved undersøgelser af mere international karakter.

Vi er ikke parate på nuværende tidspunkt til at fremlægge resultat af disse undersøgelser, og vi mener, at der må finde en afklaring sted, før noget sådant kan ske. Derfor kan jeg altså ikke love noget bestemt om tidspunktet. Jeg har godt set, at Politiken lader mig sige, at der formentlig kan gå et par år. Jeg har sagt, at jeg kan ikke sætte nogen bestemt dato på, hvor lang tid der må gå til disse overvejelser, og jeg kan f. eks. heller ikke udelukke, at der vil gå et par år, men jeg har ikke tilstrækkelig ekspertise til at afgøre, hvor lang tid disse undersøgelser vil tage.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Wilhelm* (VS) til ministeren for skatter og afgifter:

»Hvilke konsekvenser vil ministeren drage af de oplysninger om olieselskabernes forhold til den danske skattelovgivning, som senest er blevet belyst ved offentliggørelsen i Ekstra Bladet den 5. marts 1977, side 6, af et brev fra direktøren for Gulf i Danmark til hans skandinaviske chef?«

(Spm. nr. 18).

Skriftlig begrundelse.

Det pågældende brev demonstrerer endnu en gang, at de multinationale selskaber selv afgør, om de vil betale skat i Danmark.

Bemærkningen om, at »et beløb på mellem 15 og 20 mill. kr. muligvis vil udløse negative kommentarer i befolkningen, men dog skulle være til at acceptere for skattemyndighederne«, er desværre nok en fuldstændig korrekt bedømmelse af situationen.

Efter at hele skandalen om olieselskabernes nulskat var fuldt optrævlet af VS allerede i 1971 og myndighedernes misligholdelse af skattelovgivningen var fuldt belyst allerede i 1973, siger det sig selv, at vi ikke kan stilles tilfreds med statsskattedirektørens udtalelse om, at man arbejder med problemerne i øjeblikket, og at han vil rykke for et resultat af undersøgelserne.

Disse udtalelser understreger kun, at man

heller ikke fra myndighedernes side har foretaget sig noget i de godt to år, der er gået, siden det afslørende interne Gulf-brev blev skrevet.

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Det er jo ikke et nyt spørgsmål, hr. Wilhelm rejser, og hver gang har vi fundet basis i problemstillingen i den særlige bestemmelse i selskabsskatteloven, hvorefter et selskab, der kontrolleres af en udenlandsk virksomhed, og som er underkastet andre vilkår end et uafhængigt foretagende, skal beskattes af den fortjeneste, som det må antages at selskabet ville have opnået, hvis det havde været et uafhængigt foretagende, der under frie vilkår afsluttede forretninger med den udenlandske virksomhed. Hr. Wilhelm ved også, at ombudsmanden har set på spørgsmålet, og at han i slutningen af 1973 fremkom med en længere redegørelse for spørgsmålet, og at man bl. a. dér anfører, at når betingelserne for at anvende den nævnte lovbestemmelse er opfyldt, skal der foretages en skønsmæssig vurdering, der alene kan tage sigte på at korrigere den selvangivne indkomst for de skævheder, som afhængighedsforholdet til den udenlandske virksomhed måtte have skabt. Ombudsmanden siger udtrykkeligt, at han ikke finder at burde gå nærmere ind på de særlige problemer, der knytter sig til dette skønnsudøvelse.

Efter at ombudsmanden havde afgivet denne redegørelse, indledte ligningsdirektoratet – nu hedder det statsskattedirektoratet – en undersøgelse, som har været fortsat siden. Den er meget omfattende, tidkrævende og kompliceret, fordi vi bl. a. skal forhandle med andre myndigheder og en række selskaber. På grund af tavshedspligten er jeg afskåret fra at meddele nærmere oplysninger om undersøgelsen, men jeg vil godt sige her, at statsskattedirektoratet forventer at blive færdig med undersøgelsen om et par måneder.

Hr. Wilhelm spørger direkte, hvilke konsekvenser jeg vil drage af oplysningerne i et brev fra direktøren for Gulf i Danmark til hans skandinaviske chef. Brevet er fra 1974, og det er offentliggjort i Ekstra Bladet den 5. marts 1977. Jeg tror, at hr. Wilhelm og jeg kan være enige om, at der ikke i brevet er noget nyt overhovedet i forhold til, hvad vi vidste i forvejen, og hvad der naturligvis indgår i statsskattedirektoratets undersøgelse. Derfor vil jeg

[Ministeren for skatter og afgifter.]

afvente denne undersøgelse, før jeg kommer med et udspil, men så kommer der også et udspil.

Wilhelm (VS):

Det var jo flere på hinanden følgende gange nogle erklæringer om, at der ikke var noget nyt: der var ikke noget nyt i spørgsmålet, der var heller ikke noget nyt i det brev, der blev offentliggjort i Expressen og senere i Ekstra Bladet. Det er jo sørgeligt rigtigt. Der er ikke noget nyt. Det var nyt, da VS første gang rejste sagen og fik en vis berettiget opmærksomhed på at kunne påvise, at de store multinationale olieselskaber i slutningen af 1960'erne ikke betalte skat. Da var det nyt, men siden har den sag været kendt. Jeg er sådan set enig med skatteministeren i, at der heller ikke er noget nyt i det brev, der er offentliggjort. Der er såmænd heller ikke noget nyt i bemærkningen i det brev, hvor der står, at et beløb på mellem 15 og 20 mill. kr. i skat muligvis vil udløse negative kommentarer i befolkningen, men dog skulle være tilstrækkeligt til at kunne accepteres af skattemyndighederne. Det er sikkert den sørgelige kendsgerning om disse forhold, efter at vi faktisk har gravet i den sag i 10 år. Jeg mener ikke, det er tilfredsstillende igen at høre, at denne undersøgelse er undervejs. Skatteministeren glemte bl. a. at sige heroppe, at der i ombudsmandens erklæring fra efteråret 1973 indgik en næse til skattemyndighederne for at have været så sendrægtige. Nu er det altså 4 år siden snart, og alligevel kommer statskattedirektøren med den eneste kommentar til det, at man er i gang med at undersøge det. Det er ikke særlig betryggende, når han så oven i købet siger, man er i gang med at undersøge, hvordan skattekontrolloven kan bruges, når alle, der har fulgt den her sag, ved, at det ikke er skattekontrolloven, det drejer sig om, men, som ministeren nu korrekt sagde, selskabsskattelovens § 12. Det er fastslået for længst, at myndighederne skal – men ikke med sådan et undertrykt »skal«, som ministeren sagde – sætte disse selskaber i skat, når de omstændigheder, der er omtalt, er opfyldt, og det er de for disse selskaber.

Jeg føler altså ikke, det er tilfredsstillende nu på 9. eller 10. år at høre, at man er i gang med undersøgelser, så meget mere som det efter, at jeg stillede dette spørgsmål, er blevet

klart, at Gulf i rekordåret 1974 alligevel ikke betalte skat, og at Gulf i rekordåret 1975 heller ikke betalte skat, og at andre olieselskabsdirektører her i landet har udtalt sig på samme måde: vi bestemmer selv, hvorvidt vi vil betale skat i Danmark eller ej. Det er stadig væk vilkårene. Derfor vil jeg gerne høre: er der nogen deadline for den undersøgelse og de initiativer, ministeren stillede i udsigt her for jeg ved ikke hvilken gang?

Ministeren for skatter og afgifter (Kampmann):

Jeg tror sådan set, vi kan være enige i, at der er ikke meget interessant i at diskutere den historiske kronologi. Jeg ved ikke, hvorfor vi skal hele 10 år tilbage. Daværende folketingsmedlem Sigsgaard rettede jo klagen til folketingets ombudsmand over skattemyndighedernes behandling af denne her sag i 1971, og i slutningen af 1973 fremkom så redegørelsen fra ombudsmanden. Men det er vel ikke særlig frugtbart at diskutere, hvilket år vi skal tilbage til.

Jeg har erkendt og erklæret herfra, at der foreligger et problem, og ellers havde man heller ikke sat denne betydelige undersøgelsesvirksomhed i gang, som sket er.

Hr. Wilhelm spurgte i anden omgang, om der er en deadline. Der er en deadline på et par måneder fra nu af, og derefter synes jeg det er rimeligt at holde os til ilden og se, om vi foretager noget på grundlag af det undersøgelsesmateriale, som herefter foreligger.

Wilhelm (VS):

Jeg synes såmænd heller ikke, der er stor grund til at hænge sig i, om det er 10 år eller 8 år eller 6 år. Jeg synes, 6 år er alt mere end nok. Men det er nu 10 år, for forud for Sigsgaards rejnsning af ombudsmandssagen gik et årelangt tovtrækkeri med de københavnske ligningsmyndigheder, og der gik et årelangt tovtrækkeri med skiftende finans- og skatteministre i skiftende regeringer. Der gik år, før den klage blev rejst i 1971. Lad det sidste ord være: hvis vi får buddet på et par måneder, kan vi vende tilbage til det, men da jeg synes, at de ting, der skete dengang, kunne have en vis interesse også for den nuværende skatteminister, vil jeg forære ham en udmærket fremstilling, der går længere end 6 år tilbage, og som minutiøst nævner alle disse ting og også ombudsmandens erklæring fra 1973 med påmin-

[Wilhelm.]

delsen om, at skattemyndighederne burde have rubbet sig lidt mere dengang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Bjørn Poulsen* (SF) til boligministeren:

»Hvornår agter ministeren at foreslå reglerne for udstykning af ejerlejligheder ændret, således at misbrug kan undgås?«

(Spm. nr. 19).

Skriftlig begrundelse.

Miniboligforliget fra 1975 udvidede adgangen til at udstykke ejerlejligheder. Det stod allerede dengang klart for SF, at miniforliget vil medføre en oppustning af ejendomsværdierne og betydelige misbrug. I foråret 1977 er dette blevet erkendt af en bredere kreds. Ministeren har givet indtryk af at ville tage et initiativ i sagen. Da der fra udgangen af marts kun undtagelsesvis kan fremsættes nye lovforslag, ønskes det oplyst, om ministeren vil tage et initiativ inden udgangen af denne måned.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg vil besvare det stillede spørgsmål ved først at give et par oplysninger. Den udvidede adgang til at opdele ældre udlejningsejendomme i ejerlejligheder blev gennemført for et år siden. Det blev anslået, at der på landsbasis over en periode ville blive udstykket omkring 50.000 ældre udlejede lejligheder som ejerlejligheder, og at fraflytning af disse lejligheder ville medføre, at der af de udstykkede ejerlejligheder ville blive udbudt omkring 10 pct. til salg pr. år.

Jeg har ikke oplysninger om landet som helhed, men i Københavns kommune er der fra 1. april 1976 fremsat anmodning om opdeling af i alt 10.730 lejligheder i ejerlejligheder. Det er derfor et spørgsmål, om udstykningerne har taget stærkere fart end forudset.

Der er derimod i den seneste tid bl. a. i pressen fremdraget eksempler på, at nogle ejere har prøvet at opdele ejerlejligheder på en måde, der absolut ikke var regnet med ved lovens tilblivelse. Disse eksempler, hvis antal ikke kendes, men hvis karakter alene som enkelt eksempler stiller svagheder i loven skarpt i relief, har skabt stor utryghed blandt lejerne i den lidt ældre boligmasse. Den påpegede uheldige praksis bør naturligvis ikke kunne fortsætte.

Jeg har derfor for en halv snes dage siden

sat et arbejde i gang med henblik på udarbejdelse af et forslag til revision af loven, således at der meget hurtigt kan tages et initiativ, helst, hvis det er gørligt, inden udgangen af denne måned.

Udgangspunktet for dette har været, at det efter min opfattelse må være sådan, at har en lov svagheder, vil det naturligste være at foretage de ændringer, der stopper urimelighederne og bringer praksis i overensstemmelse med de intentioner, der ligger bag loven. Heri ligger også, at der må sættes stop for urimelig misbrug af loven og tilvejebringes den tryghed blandt lejerne, som disse har et helt naturligt krav på.

En revision må imidlertid foretages på en sådan måde, at der også bliver tid til en forsvarlig indsats med hensyn til opstilling og behandling af ændringer.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg takker for ministerens svar og vil nu stille et tillægsspørgsmål.

Agter ministeren at fremsætte forslag til ændring af loven om ejerlejligheder så betids, at det kan nå at blive behandlet i denne samling? Jeg vil påpege, at fristerne for fremsættelse af lovforslag er i ministerens favør. Hvis jeg ikke kan få en bekræftelse på, at der kommer et forslag inden tidsfristens udløb, agter jeg selv at fremsætte lovforslag til ændring af loven om udstykning af ejerlejligheder.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg mener, at svaret på hr. Bjørn Poulsens tillægsspørgsmål allerede lå i mit første svar, idet jeg sagde, at der hurtigst muligt skulle tages et initiativ og helst inden udgangen af denne måned. Deri ligger naturligvis: et initiativ, der tager sigte på at ændre loven, hvis vi kan blive enige om det.

Kaj Hansen (DKP):

Af spørgsmålet til ministeren fremgår det, at det skulle dreje sig om at hindre misbrug af ejerlejlighedsloven. Jeg forstod også på ministeren, at den revision, han tænkte sig, skulle gå i samme retning. Nu ved alle, at det er en modbydelig lov, som ikke alene i den grad har været misbrugt, men også har været brugt og har skabt kæmpefortjenester, og at den anden del af loven, som indeholder bestemmelserne om tilbudspligt over for lejerne, har været komplet illusorisk.

[Kaj Hansen.]

Jeg kan også henvise til, hvad den tidligere minister, den radikale Lauge Dahlgaard skrev forleden dag i Politiken. Han skrev, at man ikke skulle begynde at lappe på denne umulige lov. Derfor spørger jeg mere kontant ministeren: agter ministeren at fremsætte forslag om forbud mod opdeling i ejerlejligheder og salg af disse? Endvidere: agter han derudover at komme med et forslag, der gør det betydelig lettere både finansielt og på anden måde for lejerne at overtage private udlejningsejendomme som andelslejligheder?

Poul Schlüter (KF):

Ministeren oplyste, at siden 1. april i fjor er der i Københavns kommune fremsendt anmodning om udstykning af ca. 10.700 lejligheder. Det er selvfølgelig meget interessant, men jeg ville godt høre, om ministeren også kan oplyse, hvor mange der er godkendt, og hvor mange der er solgt. Er det 500, er det 1.000, eller er det 2.000, der er solgt? Det håber jeg ministeren også har tal på, for ellers kan det vildlede.

Så ville jeg gerne sige til ministeren: er ministeren opmærksom på, at den ejerlejlighedsudstykningslov, der her er tale om, er omfattet af miniboligforliget? Ministeren sagde, at der i ministeriet er sat et arbejde i gang med henblik på at ændre loven. Er ministeren opmærksom på, at den nuværende regering kun er i stand til at ændre denne lov, dersom det tiltrædes af samtlige partier, som er deltagere i miniboligforliget?

Det håber jeg ministeren vil kunne give et klart svar på.

Bjørn Poulsen (SF):

Da jeg må forstå ministerens svar sådan, at det for nærværende ikke er helt afgjort, hvilke forslag der kommer fra regeringen, vil jeg bede ministeren om at bekræfte forlydenderne i Politiken i dag og i Information i går om, at både regeringen og socialdemokratiet agter at stoppe for udstykning af ejerlejligheder i et år, således at der bliver tid til en grundlæggende ændring af hele ejerlejlighedsproblematikken.

Boligministeren (Ove Hove):

Jeg vil først generelt til hr. Kaj Hansen og hr. Bjørn Poulsen med hensyn til stop for udstykning af ejerlejligheder sige, at tanken om et midlertidigt stop kan lyde meget enkel og meget besnærende, men hvis der gennemføres

en lov herom, løber man ind i en række andre problemer. Hvis man standser al aktivitet fra den ene dag til den anden, standser man også dem, der er gået i gang med de foranstaltninger, der skal til for at opdele, og herved vil staten kunne pådrage sig et erstatningsansvar.

Hvis man standser op på en sådan måde, at man undtager de ejere, der allerede er gået i gang med forhandlinger med lejerne, vurdering og forbedringer, og som har bestilt landinspektør, vil et forbud ikke have den ønskede virkning.

Det må i denne forbindelse erindres, at opdeling i ejerlejligheder ikke kan ske fra den ene dag til den anden, men er en langstrakt proces, hvor der godt kan gå over et år fra den dag, ejeren beslutter sig til at opdele, til den dag, hvor opdelingen gennemføres ved henvendelse til tinglysningskontoret.

Jeg vil på denne baggrund være meget betænkelig ved en sådan midlertidig lovgivning og vil foretrække, at man så hurtigt, som det er forsvarligt, gennemfører de nødvendige ændringer i den nugældende lov.

Jeg kan til hr. Poul Schlüter sige, at jeg er helt opmærksom på, at der skal forhandles med miniboligforligets partier om disse problemer. Den procedure vil naturligvis blive fulgt på helt normal måde.

Hr. Poul Schlüter spurgte efter nogle tal. Jeg har kun salgstal, men de er egentlig også ganske interessante. I 1974 skete der et salg på 6.347 ejerlejligheder, i 1975 var tallet 10.801. Det vil altså sige en stigning på 4.454 på det ene år. Året efter, indtil udgangen af 1976, og altså efter, at den lov, vi drøfter her, var trådt i kraft, og hvor man kunne forvente en begyndelseseksplosion på dette område, er der solgt 14.096 lejligheder, altså for det sidste år 3.295 lejligheder; det er et stykke under det, som man året før, hvor man ikke havde miniboligforliget, solgte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Af hensyn til specielt de nye medlemmer kan jeg sige, at reglerne for spørgetiden er sådan, at den, der spørger, har forret såvel til spørgsmålet som til svar. Som medspørger kan højst deltage to, og det bliver de to, der melder sig først. Derfor afvisningen af to spørgere under det sidste spørgsmål.

Af *Askjær Jørgensen* (FP) til landbrugsministeren:

»Ministeren bedes oplyse, hvilke udtalelser fra veterinære eksperter der foreligger om hønsehold i bure, og hvilke konklusioner ministeren drager efter det foreliggende med hensyn til det rimelige i hønsehold i bure.«

(Spm. nr. 26).

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Efter ønske fra landbruget overvejes det for tiden, om man bør opretholde dyreværnslovens forbud mod anvendelse af æglægningsbure.

Må jeg sige med det samme, at det ikke i første række er mit problem, men derimod justitsministerens, under hvem dyreværnsloven hører.

Det er på den anden side klart, at jeg som landbrugsminister er interesseret i sagen. Justitsministeren har oplyst over for mig, at justitsministeriet har hørt det veterinære sundhedsråd, der består af 3 professorer ved landbohøjskolen, veterinærdirektøren og to praktiserende dyrlæger. Sundhedsrådet har ifølge dyrlægeloven bl. a. til opgave at være rådgivende eksperter for myndighederne i veterinære spørgsmål. Sundhedsrådet har udtalt, at man ikke ud fra dyreværnsmæssige hensyn finder tilstrækkelig begrundelse for at fastholde det eksisterende forbud, men at det er en nødvendig forudsætning for dets ophævelse, at der indføres regler om burenes størrelse, antallet af høns m. v. og tilsyn med burdrift.

Derudover er der andre udtalelser, der afspejler forskellige holdninger til spørgsmålet. Justitsministeren vil på denne baggrund overveje at lade spørgsmålet indgå i kommissoriet for en arbejdsgruppe, som justitsministeren inden længe vil nedsætte til at undersøge, hvorledes intensive produktionssystemer og staldtyper fungerer, når de anvendes i det praktiske landbrug.

Jeg kan tilslutte mig, at der foretages en afbalanceret vurdering af hele sagen. Det er derfor ikke tiden hverken for mig eller for justitsministeren til at drage konklusioner med hensyn til det rimelige i anvendelse af æglægningsbure. I øvrigt vil folkettingen få lejlighed til at behandle spørgsmålet, hvis der fremsættes forslag til lovændring.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg er glad

for, at han betragter det med en vis alvor. I fremskridtspartiet er vi naturligvis stærke modstandere af dyrplageri, men vi føler, at den hetz, der er sat ind, rejser en helt forkert stemning i befolkningen. Derfor ønskede vi at få nogle udtalelser fra denne talerstol.

Uanset om der er undersøgelser i gang, og uanset om ministeren mener, tiden er til det eller ej, vil jeg spørge, om ministeren ikke er klar over, at dér, hvor man holder høns i bure, lever der ikke flere høns pr. kvadratmeter, end der sædvanligvis gør, hvor man har den såkaldte gulvdrift, den gammeldags facon. Er ministeren ikke klar over, at hønseriejere er økonomisk interesserede i, at hønsene befinder sig vel? Hvis en høne befinder sig godt, lægger den mange æg, men hvis en høne befinder sig dårligt, lægger den ingen æg.

I tilslutning til det første, jeg sagde, vil jeg spørge ministeren: er ministeren ikke foruroliget over den hetz, der helt usagligt er rejst mod burhønseholdet, og vil ministeren erkende, at burhønseholdet overhovedet ikke har noget med dyrplageri at gøre, tværtimod?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg er naturligvis fuldt ud klar over de faktiske oplysninger, som hr. Askjær Jørgensen gav mig. I den retning behøver landbrugsministeriet ingen belæring fra fremskridtspartiet.

Hr. Askjær Jørgensen spørger mig, hvad jeg synes. Jeg har i det svar, jeg har givet, henholdt mig til de oplysninger, jeg som landbrugsminister skal indhente hos det veterinære sundhedsråd, når den slags problemer er til debat.

Debatten, der er rejst på baggrund af en fjernsynsudsendelse i sidste uge, som jeg ikke har set, skal jeg ikke blande mig i.

Tang Sørensen (FP):

Jeg har et tillægsspørgsmål til landbrugsministeren. I adskillige lande i den vestlige verden foregår den erhvervsprægede ægproduktion efterhånden i bure. Som eksempler kan nævnes Vesttyskland og England. Det skønnes, at ca. 80 pct. af hønsebestanden på nuværende tidspunkt går i bure i disse lande. Ethvert produktionssystem kan ved misbrug føre til dyrplageri og stress. Det er ikke noget specielt for bursystemet.

Ved adskillige undersøgelser af bl. a. hypofyse- og binyrevægte er det påvist, at bursyste-

[Tang Sørensen.]

met ikke kan betragtes som årsag til stress. Dødeligheden blandt hønerne er normalt lavere end ved gulvdrift. Jeg vil derfor spørge ministeren: kan ministeren oplyse, om der foreligger forbud mod hønsehøld i bure i nogen af de andre EF-lande?

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Det gør der mig bekendt ikke.

Arentoft (FP):

Når spørgsmålet om burhøns er oppe netop nu, skyldes det nok den fjernsynsudsendelse, vi så for kort tid siden. Jeg vil i den forbindelse spørge landbrugsministeren, om landbrugsministeren eller regeringen vil gøre noget for at undgå den manipulation, som vi oplevede i udsendelsen. Da kyllingerne havde fået elektrochok, var der pippelyd som underlægningsmusik, om jeg så må sige, så mange mennesker tror, at kyllingerne ikke var bedøvede.

Det andet, jeg gerne vil spørge landbrugsministeren om, og som jeg synes befolkningen også bør gøres opmærksom på, er: har ministeren nogen sinde oplevet det fænomen, at høns selv i store hønsegårde klumper sig sammen i hjørnerne, således at de simpelt hen træder hinanden ihjel? Man kan opleve at komme ud og finde en høne, der er trykket så flad som en 2 cm tyk pandekage.

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Jeg har som sagt ikke selv set den pågældende fjernsynsudsendelse, men skal for god ordens skyld meddele, at det ikke er landbrugsministerens område at censurere fjernsynsudsendelser.

Det sidste spørgsmål, hr. Arentoft stillede mig, må jeg svare ja til. Jeg har den lykke at være født og opvokset på landet, og jeg har måske mere forstand på høns end de fleste af dem, der blander sig i denne diskussion. Jeg kan fuldt ud bekræfte det, hr. Arentoft så malende beskriver. Det forekommer faktisk i visse tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Alfred Hansen (DR)** til undervisningsministeren:

»Vil ministeren tage politisk initiativ til at fjerne loftet på 30 timer for det ugentlige time-

tal i folkeskolens 8.-10. klasser, således at der skabes mulighed for, at eleverne kan få undervisning i de fag, som de ønsker?«

(Spm. nr. 25).

Skriftlig begrundelse.

Som begrundelse for spørgsmålet skal anføres, at folkeskoleloven nu har virket i knap et år, hvorfor der har været tid til at registrere eventuelle mangler ved loven, at et stadig stigende antal elever, forældre og lærere i forbindelse med planlægningen af skoleåret 1977-78 har udtrykt utilfredshed med de reelle valgmuligheder, specielt for 8.-9. klassers vedkommende, at elever henvises til ungdomsskolen for at vælge fag, som de hellere ville have haft i folkeskolen, at de kreative fag bliver skubbet ud til fordel for kompetencegivende fag med henblik på optagelse i gymnasier, at kun 8 timer til de valgfrie fag ikke giver alle elever mulighed for at få tilfredsstillet deres fagønsker, hvilket bl. a. resulterer i, at der i højere grad vælges fag efter fremtidigt behov end efter lyst, at elever på grund af det maksimale ugentlige timetal på 30 - mod deres inderste ønske - i stigende grad bortvælger kristendomsundskab for at få frigjort timer, som kan muliggøre valg af andre fag, og at når folkeskoleloven opererer med begrebet »valgfrie fag«, må der også reelt være mulighed for at vælge.

Alfred Hansen (DR):

Jeg har ønsket at stille følgende spørgsmål til undervisningsministeren: (se ovenfor).

Som begrundelse for spørgsmålet skal jeg anføre følgende: (Den mundtlige begrundelse svarer til ovenanførte skriftlige).

Formanden:

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det ikke er meningen, man skal oplæse den begrundelse for sit spørgsmål, man skriftligt har givet til ministeren. Det er meningen, man skal kommentere det, hvis man har lyst til det, men en ordret oplæsning ligger i og for sig uden for spørgetidens rammer og er overflødig, da den skriftlige begrundelse - ligesom selve spørgsmålet - i forvejen optages i Folketingstidende.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg er enig med hr. Alfred Hansen i, at det i folkeskoleloven fastsatte højeste timetal for eleverne på de øverste klassetrin i en del til-

[Undervisningsministeren.]

fælde begrænser elevernes reelle valgmuligheder. Som det vil være spørgeren bekendt fra omtale i dagspressen, er jeg positivt indstillet over for en ændring af loven på dette område. Jeg har derfor taget initiativet til en drøftelse af spørgsmålet med repræsentanter for de partier, der gennemførte loven i juni 1975.

Vi har haft en indledende drøftelse i går, og der var hos alle partierne en interesse for at finde en løsning, således at timetallet kunne udvides. Vi arbejder derfor videre for at finde løsningen.

I begrundelsen, som er givet for spørgsmålet, anføres det bl. a., at elever i stigende grad bortvælger faget kristendomskundskab for at få frigjort timer til valget af andre fag. Med hensyn til dette særlige spørgsmål vil jeg gerne oplyse, at kristendomskundskab i den 9-årige grundskole er obligatorisk på alle klassetrin undtagen 7. eller 8. klassetrin. Loven giver dog ligesom den tidligere folkeskolelov forældrene ret til at få deres barn fritaget for at deltage i undervisningen i dette fag, men en sådan fritagelse giver ikke adgang til i stedet at få undervisning i et andet fag.

Det viste sig for nogen tid siden, at man i et konkret tilfælde ikke havde været klar over dette, og spørgsmålet blev drøftet i folketingets spørgetid den 3. november 1976. En nærmere undersøgelse af sagen har nu resulteret i, at ministeriet i næste uge udsender en cirkulæreskrivelse til skolemyndighederne om fritagelse for undervisning i kristendomskundskab, hvori man bl. a. gør opmærksom på dette forhold. Folketingets undervisningsudvalg blev underrettet herom den 7. marts 1977.

Alfred Hansen (DR):

Jeg takker undervisningsministeren for svaret, og jeg venter spændt på resultaterne af de forhandlinger, der er i gang.

Jeg vil derfor stille følgende supplerende spørgsmål til undervisningsministeren: prioriterer undervisningsministeren dette meget aktuelle spørgsmål – hvilket demonstrationen herudfor i formiddags og debatten i bladene i den seneste tid er udtryk for – så højt, at ministeren er villig til at søge et flertal uden om de partier, der står bag folkeskoleloven, for at få fjernet loftet på de 30 timer?

Vil ministeren endvidere overveje at bringe de valgfrie fag, som man kan tage i ungdoms-

skolen, historie, geografi og biologi, over i folkeskolens regie, sådan at man lader ungdomsskolen tage sig af de mere hobbybetonede fag, de mere kreative fag. Jeg følger spændt udviklingen på dette område.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Ved vedtagelsen af den nye folkeskolelov indgik det som en del af forliget, at der ikke skulle ske ændringer i den vedtagne folkeskolelov i de første år, for at give loven en mulighed for at fungere roligt. Det betyder selvfølgelig, at de partier, der indgik dette forlig, ikke kan gennemføre ændringer, uden at samtlige partier er enige i det, og det er klart, at jeg som minister holder den aftale, der er indgået på dette område. Men jeg tror slet ikke, hr. Alfred Hansen behøver at være bekymret over det. Jeg tror, der er almindelig forståelse hos de partier, der indgik forliget om folkeskolen, så jeg tror, sagen er i gode hænder.

Der var et supplerende spørgsmål vedrørende ungdomsskolen: om jeg ville tage initiativ til, at man også kunne få fagene historie, biologi og geografi i folkeskolen og ikke behøvede at have dem i ungdomsskolen. Jeg ved ikke, om spørgsmålet blev galt formuleret. Det er jo muligt i folkeskolen at læse fagene historie, biologi og geografi som valgfag, og jeg har ingen planer om at ændre på forholdet imellem folkeskolen og ungdomsskolen. Jeg mener, at noget af det nyttige i loven er, at man kan læse fagene begge steder, og jeg mener ikke, vi skal begrænse den adgang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Freddy Madsen (DKP) til undervisningsministeren:

»Agtter ministeren at foretage en udlodning af de 18,8 mill. kr., der påregnes at være tilovers på stipendiekontoen i indeværende finansår?«

(Spm. nr. 28).

Skriftlig begrundelse.

Den 30. december 1976 skrev direktøren for Statens Uddannelsesstøtte til undervisningsministeren om de 18,8 mill. kr. og foreslog, at de udbetales via en ekstra edb-kørsel. Beløbet svarer til ca. 5 pct. mere i uddannelsesstøtte til alle stipendiemodtagere. Rådet for uddannelsesstøt-

[Freddy Madsen.]

ten anbefalede dette på et møde den 23. februar 1977.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Det undrer mig lidt, at hr. Freddy Madsen, der sædvanligvis er så velorienteret om spørgsmål omkring uddannelsesstøtten, ikke ved, at andragendet om denne ekstraudlodning allerede blev afslået af undervisningsministeriet den 3. marts 1977 ved en skrivelse til Statens Uddannelsesstøtte. Rådet for uddannelsesstøtten blev samtidig orienteret.

Jeg må korrigere hr. Freddy Madsen på endnu et punkt. De 18,8 mill. kr., han omtaler, udgør ikke ca. 5 pct. af den samlede stipendiestøtte, men snarere 3 pct. Dette forhold var, som det vil fremgå af det følgende, ikke uden betydning for ministeriets svar på henvendelsen fra Statens Uddannelsesstøtte.

Som begrundelse for undervisningsministeriets afgørelse anførte jeg i skrivelse af 3. marts 1977 følgende:

»I forbindelse med afskaffelsen ved lov nr. 113 af 9. april 1975 om Statens Uddannelsesstøtte af den adgang, Statens Uddannelsesstøtte tidligere havde haft til at overføre uforbrugte støttebeløb fra ét år til et andet, blev der efter undervisningsministerens anmodning i tillægsbetænkning til lovforslaget som bemærkning til § 10 bl. a. indføjjet følgende: Den elasticitet i forbruget, den nuværende overførelsesadgang muliggør, bevares derved, at såvel mindre- som merforbrug reguleres på de årlige bevillingslove.

Som motivering for denne bemærkning kan henvises til, at Statens Uddannelsesstøttes bevillingssystem er af en sådan art, at det ikke er realistisk at forvente et forbrug, der nøje stemmer overens med de årlige bevillinger. Man ønskede derfor at give Statens Uddannelsesstøtte en vis margen både til under- og overforbrug, således at Statens Uddannelsesstøtte ikke af hensyn til de bevilgende myndigheder skulle føle sig bundet til at underbudgettere. En sådan ordning forudsætter imidlertid, at muligheden for underforbrug ikke gøres illusorisk ved ekstraudlodninger, i særdeleshed i tilfælde, hvor det forventede underforbrug ikke væsentligt overstiger den fejlmargen, der må gives Statens Uddannelsesstøtte.«

I konsekvens af det lige nævnte fandt jeg, at der ikke burde finde en ekstrauddeling sted i

støtteåret 1976-77, men jeg understregede over for Statens Uddannelsesstøtte, at jeg lægger stor vægt på, at bevillingerne i hvert enkelt støtteår så vidt muligt udnyttes fuldt ud gennem den ordinære støttetildeling.

Undervisningsministeriets beslutning blev behandlet af rådet for uddannelsesstøtten i dets møde den 10. marts 1977, hvor rådet tog den til efterretning.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg må sige, at jeg ikke er ubekendt med, at undervisningsministeriet tidligere har afslået denne henstilling, men i betragtning af dens rimelighed lever man jo i håbet om, at der skulle kunne vise sig en ændring i holdningen. Jeg synes, at denne sag efterhånden har udviklet sig på en sådan måde, at der i hvert fald var grund til alvorligt at overveje tingene og tage dem op.

Det er jo rigtigt, at den gamle lov, som overførte midlerne, betød, at der i slutningen af juli 1975 i alt var et beløb på 158 mill. kr., som var uforbrugte stipendiemidler. Det var flere gange til behandling i folketinget, hvorvidt man skulle lave den retfærdighedshandling over for de uddannelsessøgende, at man udbetalte disse midler. Det afslog tinget. Til gengæld indførte man den nye ordning. Det, man i det mindste kunne forvente, var, at der så i hvert fald var en vilje til at budgettere så nær op til beløbet, at der ét år, som det hed, kunne blive tale om en overskridelse og et andet år måske en mindre bevilling.

Men det, der er sket, er jo, at sidste år var der et overskud på 26 mill. kr., der gik tilbage i statskassen. I år er det altså et beløb på 18,8 mill. kr. Det kan godt ske, at ministeren anser sådan noget for at være småpenge, men i den situation, som de uddannelsessøgende befinder sig i, og hvor det er beregnet, at der kunne blive en udlodning på omkring 400 kr. pr. uddannelsessøgende, og også i betragtning af den store ungdomsarbejdsløshed og vanskelighederne ved at få erhvervsarbejde, tror jeg nok, at man må erkende, at der burde være en mulighed for, at dette beløb blev udbetalt. Jeg forstår altså på ministeren, at hvis hun havde haft viljen til at gøre det i denne situation, så havde det også været muligt at udbetale beløbet, og så forekommer det mig at være en ikke særlig god handling fra ministerens side, at man så ikke vil bruge pengene.

[Freddy Madsen.]

Det er jo da rart at høre, at man nu endelig vil henstille til rådet at gøre noget ved det, men jeg vil også godt spørge: hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at sikre, at dette ikke gentager sig i de kommende år?

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg er enig med hr. Freddy Madsen i, at det, det drejer sig om, er viljen til at budgettere op til beløbet, og jeg deler ganske hr. Freddy Madsens utilfredshed med, at Statens Uddannelsesstøtte ikke har været bedre til det.

Jeg mener ikke, at jeg her har talt om, at det skulle dreje sig om småpenge. Det, jeg har henholdt mig til, var formuleringen i lovforslaget. Hvis vi skal sørge for, at Statens Uddannelsesstøtte i realiteten også kan prioritere op til beløbet, så er det klart, at vi ikke kan bringe os i en situation, hvor vi udlodder, når der er et underskud, men skal have det dækket ind, når der er et overskud. Det har været min be-
væggrund for at afslå det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Steen Folke (VS) til undervisningsministeren:

»Finder ministeren det i orden, at det eksterne rektorat ved Roskilde universitetscenter har stillet krav om, at der tages politiske hensyn ved stillingsbesættelser?«

(Spn. nr. 29).

Skriftlig begrundelse.

I det notat af 9. februar 1977 har det eksterne rektorat pålagt medlemmerne af hovedområderne ved Roskilde universitetscenter at sørge for, at det ved stillingsbesættelser sikres, at Roskilde universitetscenter »kommer til at fungere på en tilfredsstillende, pluralistisk måde« (det eksterne rektorats understregning).

Dette er et utvetydigt krav om, at der skal tages politiske hensyn ved stillingsbesættelser.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Spørgsmålet sammenholdt med begrundelsen finder mig meget. Det notat, der henvises til, er dateret den 9. februar 1976 og ikke, som det formodentlig ved en fejlskrivning er anført i begrundelsen for spørgsmålet, 1977. Det er sendt til samtlige hovedområdenævnsmedlemmer og er altså udsendt kort tid efter det eksterne rektorats tiltræden.

Jeg vil gerne citere det første afsnit af notatet, hvor der står følgende:

»Det eksterne rektorats opgave er helt klart at gennemføre folketingets beslutning om, hvis det overhovedet er muligt, at rette forholdene på denne institution ind, således at de intentioner, der var grundlaget for oprettelsen af RUC, i videst muligt omfang opfyldes. RUCs opgave er principielt og praktisk at medvirke til dette. Hvis det lykkes at etablere en fornemmelse af eller en sikkerhed for, at denne uddannelsesinstitution kommer til at fungere på en tilfredsstillende pluralistisk måde, først da vil muligheden for genetableringen af et selvstyre på lige fod med andre uddannelsesinstitutioners være til stede.«

Efter min opfattelse er det her anførte i fuld overensstemmelse med de tanker og hensigter, der lå til grund for etableringen af særstyreordningen.

Et pluralistisk fungerende center forstår jeg som modsætningen til et center med et ensidigt præg, og jeg må sige, at det forekommer mig ikke så lidt bagvendt at kalde dette for et utvetydigt krav om, at der skal tages politiske hensyn ved stillingsbesættelser, således som det siges i hr. Steen Folkes begrundelse for spørgsmålet.

Steen Folke (VS):

Spørgsmålet er rejst med udgangspunkt i de naturvidenskabelige læreres meget omfattende og veldokumenterede klage til undervisningsministeriet over det eksterne rektorats misreglemente på RUC. Notatet er ganske rigtigt fra 1976, men ved en trykfejl er der kommet til at stå 1977.

Jeg har kun taget et enkelt problem ud af den store sammenhæng, men en detalje, som er af meget stor principiel betydning. Et formuleret krav om, at der skal tages politiske hensyn ved stillingsbesættelser, vil få meget vidtrækkende konsekvenser.

Ministeren siger, at pluralismen skal sikre, at centeret ikke får et ensidigt præg. Ja men det er jo lige præcis et krav om, at der skal tages politiske hensyn ved stillingsbesættelser, og det er også det, som det eksterne rektorat i praksis har forsøgt at gøre, både ved at stille dette krav generelt kort efter sin tiltræden og ved senere at følge det op ved at blande sig i sager om stillingsbesættelser.

Et eksempel har jeg. Det drejede sig om be-

[Steen Folke.]

sættelse af en stilling, hvor der ad sædvanlig vej var nedsat et bedømmelsesudvalg, hvori der i øvrigt sad både marxistiske og ikke-marxistiske forskere. Udvalgets sammensætning passede alligevel ikke det eksterne rektorat, som stillede krav om, at en bestemt historiker skulle udskiftes med en anden. Ingen kan bestride den oprindeligt udpegedes faglige kvalifikationer, men han var marxist i modsætning til den, som det eksterne rektorat ønskede placeret i udvalget. Denne betakkede sig imidlertid på denne baggrund.

Eksemplet viser, at det eksterne rektorat ud fra rent politiske motiver faktisk blander sig i stillingsbesættelserne. Mener ministeren virkelig, at den form for krav om, at man skal tage hensyn til bestemte politiske holdninger, er acceptabel, f. eks. som det kommer til udtryk i den konkrete sag, jeg har nævnt her?

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Hr. Steen Folkes indlæg var jo præget af helt løse antagelser, som jeg selvfølgelig ikke kan gå ind i en drøftelse af. Jeg kan selvsagt ikke her tage stilling til udskiftning af konkrete personer; hr. Steen Folke kalder det politiske udskiftninger, men dokumenterer det overhovedet ikke. Jeg har ikke hørt noget om, at det skulle dreje sig om politiske udskiftninger.

Hvad angår det ensidige, har jeg svært ved at se, at det skulle være ensidigt at ønske en mangfoldighed på universiteterne.

Steen Folke (VS):

Det er klart, at jeg gerne står til rådighed med alle detaljer omkring den konkrete sag, hvis ministeren ønsker dem.

Men realiteten og det vigtigste i denne sag er, at undervisningsministeren altså faktisk forsvare kravet om pluralisme ved Roskilde universitetscenter. På den baggrund må jeg vel gå ud fra, at ministeren vil stille tilsvarende krav ved de andre universitetscentre og de andre universiteter.

Der er jo argumenteret for, hvor rimeligt det er at sikre denne alsidighed ved et bestemt center. På den baggrund vil jeg gerne spørge, om vi kan forvente, at der vil blive stillet tilsvarende rimelige krav ved alle de andre universiteter. Det kan ikke være ministeren ubekendt, at universitetslærerkorpset ved de fleste universiteter har en massiv slagside i borgerlig

retning. Et krav om pluralisme ved Københavns, Odense og Århus universiteter og Ålborg universitetscenter ville betyde, at der skulle ansættes en hoben marxister.

Hvis ikke ministeren vil tage denne konsekvens af sin accept af kravet om pluralisme ved ét universitet, så er realiteten, at kravet om pluralisme i praksis udelukkende er rettet mod marxister. Det er det, det reelt handler om. I så fald mener jeg, at undervisningsministeren er med til at sanktionere en udvikling, som peger frem mod indførelse af Berufsverbot-lignende tilstande i Danmark.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Heller ikke denne gang lykkedes det for hr. Steen Folke at dokumentere de såkaldte Berufsverbot-lignende tilstande, som han påstår hersker, fordi der kræves en alsidighed igennem en vejledning sendt ud fra det eksterne rektorat. Men jeg vil da gerne her understrege, at vi kræver den samme alsidighed alle vegne, og at jeg i øvrigt overhovedet ikke her har taget stilling til, om man skal ansætte marxister eller ikke-marxister ved de højere læreanstalter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Poulsgaard (FP) til finansministeren:

»Mener ministeren, at landets økonomiske situation kan klare den ekstraudgift, som kulturminister Niels Matthiasen er fremkommet med, når han som en spæd begyndelse vil bruge 200.000 kr. til børnekulturens revolutionære kamp?«

(Spm. nr. 30).

Skriftlig begrundelse.

Baggrunden for spørgsmålet er, at kulturministeren principielt har tilsluttet sig tanker om, at børnekultur er ensbetydende med politisk – for ikke at sige revolutionær – kamp.

Efter spørgerens mening vil det sikkert interessere de plagede skatteydere at få besked om, hvorvidt finansministeren som den ansvarlige for landets finanser også mener, at den slags forslag skal støttes.

Der henvises til en artikel i Jyllands-Posten den 5. marts 1977.

Poulsgaard (FP):

Når jeg har valgt at stille finansministeren

[Poulsgaard.]

dette spørgsmål, så hænger det sammen med, at jeg faldt over en artikel i Jyllands-Posten den 5. marts d. å. Jeg har også set den andre steder. Den har som overskrift »Niels Matthiasen enig i, at børnekultur betyder en revolutionær kamp«. Som en spag begyndelse har kulturministeren bevilget 200.000 kr. til denne børnerevolutionære kamp.

Jeg ved, at finansministeren er en travlt optaget herre, han skal til udlandet og stå med hatten i hånden, for der skal nogle milliarder hjem i kassen, men jeg vil egentlig gerne vide, om det dækker regeringens opfattelse – det fremgår af artiklen – at kulturministeren arbejder for at få regeringens samtykke til at bruge flere penge. Altså de 200.000 kr. er bare begyndelsen, og så ruller lavinen. Den betænkning kan jo nok få det til at løbe koldt ned ad ryggen på mange, jeg håber også på mange gode socialdemokrater.

Et andet af arbejdsgruppens synspunkter, der kan virke politisk provokerende på nogle, er, at det er urimeligt fortsat at bygge på den idé, at forældrene alene har ansvaret for børnenes opdragelse, når langt den overvejende del af barnets vågentid tilbringes i en institution. Her er vi igen i fagre nye verden. Det er samfundet, der skal klare det, og ikke forældrene.

Men som sagt er det, der interesserer mig mest i denne forbindelse, om kulturministeren har regeringens tilslutning til, at han kan fortsætte, så snebolden ruller, så de 200.000 kr. bare er en dråbe i første omgang.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg skal indledningsvis sige, at da jeg aldrig er i den situation, at jeg behøver at stå i udlandet med hatten i hånden, så vil jeg altid have mulighed for at besvare de af hr. Poulsgaard stillede spørgsmål.

Det falder jo noget uden for mit område at tage stilling til børnekulturens udvikling, og jeg mener at kunne trøste spørgeren med, at så længe indsatsen ikke overstiger 200.000 kr., så vil landets økonomi næppe blive væsentligt rystet.

Om sagens realitet kan jeg oplyse, at arbejdsgruppen som økonomisk grundlag har en bevilgning på som sagt 200.000 kr. Den indgik i kulturministeriets forslag til fordeling af tipsmidlerne til almenkulturelle formål i foråret 1976,

og indstillingen blev tiltrådt af finansudvalget. Jeg kan berolige hr. Poulsgaard med, at hans parti ved behandlingen i finansudvalget stemte imod.

Det fremgår af kulturministeriets indstilling til finansudvalget, at beløbet skulle anvendes til udsendelse af en række mindre publikationer som debatoplæg samt til støtte af forsøgsprojekter. Det er oplyst over for mig, at det foreliggende hæfte er det første i en serie på omkring 10, der beskæftiger sig med de væsentligste emner inden for det kulturelle område. Der er ikke, som det fremgår af artiklen i Jyllands-Posten, tale om en betænkning, men om informationer om de børnekulturelle problemer, og der foreligger ikke for mig noget om yderligere bevillinger.

Poulsgaard (FP):

Jeg fik da svar, men om jeg skal takke, ved jeg ikke rigtig. Nu er det jo glædeligt, at finansministeren har tid til at være hjemme og svare på spørgsmål, men det kunne jo da godt ske, at finansministeren fik travlt fremover, hvis vi skal til at pøse penge ud til den slags pjat.

Jeg fik ikke svar på, om regeringen bakkede kulturministeren op. Jeg fik at vide, at de 200.000 kr. var fundet et andet sted, og at det kun er en klat penge. Ja, når man opererer med milliarder, som finansministeren opererer med, så er 200.000 kr. selvfølgelig ikke mange øre, det er jeg nok klar over. Men for de skatteydere, der skal slæbe dem hjem, er det stadig væk 200.000 kr.

Det, som spørgsmålet drejer sig om, er ikke så meget de 200.000 kr., hr. finansminister, men det er de udtalelser, som kulturministeren er fremkommet med ifølge artiklen, nemlig at det kun er en begyndelse, og at han vil arbejde for at forøge bevillingerne til børnekulturens revolutionære kamp. Det var faktisk derfor, jeg bad om regeringens svar. Er det virkelig regeringens politik fremover, at børnenes revolutionære kamp skal støttes? Jeg tror nok, at det vil interessere mange skatteydere.

Finansministeren (Heinesen):

Hr. Poulsgaard har jo ubestridt udviklet et talent for en antikulturel agitation, og hvis jeg skulle give hr. Poulsgaard et godt råd, så ville jeg foreslå hr. Poulsgaard at holde sig til det, hvorimod jeg omgående ville opgive det helt halsbrækkende forsøg på at gøre et spørgsmål

[Finansministeren.]

om 0,0025 promille af statsbudgettet til et nationaløkonomisk problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Poulsgaard* (FP) til justitsministeren:

»Vil ministeren enten bekræfte eller afkræfte de oplysninger, der fremkom i en artikel i Ekstra Bladet den 2. marts 1977, hvorefter en af Amins bøddler, der nu er bosiddende i Danmark, efter eget udsagn har 300 menneskeliv på sin samvittighed?«

(Spm. nr. 31).

Skriftlig begrundelse.

Hvis de nævnte oplysninger er rigtige, mener spørgeren, at der straks bør indledes politiuundersøgelse mod vedkommende.

Justitsministeren (*Orla Møller*):

På hr. Poulsaards spørgsmål kan jeg oplyse, at den pågældende har opholdt sig her i landet siden 1973. Han kom hertil som led i modtagelsen af ca. 150 asiater, som var blevet udvist af Uganda. I forbindelse med indrejsen blev der foretaget de sædvanlige grundige afhøringer af den pågældende, og der fremkom ved den lejlighed intet om, at han havde været indblandet i voldshandlinger i Uganda.

I anledning af den avisartikel, som spørgeren henviser til, har jeg bedt tilsynet med udlændinge, fremmedpolitiet, om at tilvejebringe nærmere oplysninger om baggrunden for artiklen. Resultatet af denne undersøgelse foreligger ikke endnu.

Poulsgaard (FP):

Denne gang har jeg lyst til at sige tak til justitsministeren for det, der er foretaget i sagen. Det bekræfter jo, at man ikke altid skal tro alt det, der står i avisen. Jeg håber, at jeg, når disse undersøgelser foreligger, må få en samtale med justitsministeren. Derfor har jeg kun at tilføje: endnu en gang tak for det arbejde, der er gjort.

Justitsministeren (*Orla Møller*):

En sådan anledning kan hr. Poulsgaard få til enhver tid. Han skal være velkommen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Keld Andersen* (KF) til miljøministeren:

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre miljøloven på de punkter, hvor den virker urimeligt hæmmende for idræts- og fritidsaktiviteter?«

(Spm. nr. 32).

Skriftlig begrundelse.

Stadig oftere i de senere år er der for idræts- og fritidslivet blevet lagt hindringer i vejen af personer, der med henvisning til miljøloven har kunnet forlange initiativer af forskellig art bremset, ofte med urimelige begrundelser.

Det drejer sig f. eks. om anlæg af en tennisbane, hvor en nabo følte sig generet af støv fra banen, om belysning på boldbaner, hvor en eller anden nabo nu pludselig ikke længere kunne sove, om sejlads på en sø, hvor sejlene åbenbart blafrer for kraftigt, og om anlæg af knallertbaner, der påstås at være for støjende, om end naboen til den anden side er en motorvej.

Eksempler af denne art kendes i næsten alle kommuner og af mange ledere inden for hele fritidssektoren. I mange tilfælde nærmer indvendingerne sig det rene hysteri, og det er baggrunden for mit spørgsmål.

Keld Andersen (KF):

Baggrunden for mit spørgsmål er en række konkrete eksempler, der er blevet rejst inden for det sidste års tid, hvor det viser sig, at folk berettiget med miljøloven i hånden kan stoppe en række initiativer inden for hele idræts- og fritidssektoren. Jeg har en række eksempler derpå, og jeg kan tilføje, at der, efter at spørgsmålet er blevet rejst, er kommet endnu flere.

Nu er det ikke sådan, at jeg, når jeg rejser dette spørgsmål, synes, at miljøloven alene skal tage hensyn til idræts- og fritidssektoren. Det er ikke min opfattelse. Vi skal jo kunne være her alle sammen. Det, som jeg ønsker, og det, som er baggrunden for mit spørgsmål, er, at ministeren træffer foranstaltninger til at ændre miljøloven dér, hvor den urimeligt griber ind over for idrætten og fritidssektoren. Jeg vil i den forbindelse henvise til, hvad den afgående direktør for miljøstyrelsen for nylig sagde: Det er farligt, hvis vi går hen og bliver rabiate i vore bestræbelser på at administrere miljølovgivningen. Vi skulle nødig leve i reserverater.

Jeg vil gerne nævne et konkret eksempel, der drejer sig om anlæg af en tennisbane. En idræts-

[Keld Andersen.]

forening ønsker for egen regning og risiko og på egen jord at anlægge en tennisbane, fordi man har yderligere 300 motionister stående på ventelisten. Sagen bliver så stoppet ved, at en nabo kommer med miljøloven i hånden og henviser til, at det pågældende grus på den pågældende tennisbane vil støve ind i hans have og måske også ind i hans stuer. Idrætsforeningen tilbyder så at lægge kunststof på banen for at tilgodese klageren. Det næste, man gør, er, at man siger: ja men så støjer det, når der spilles. Jeg vil understrege, at der ikke er tale om, at man her har nogen stor tribune med nogen Björn Borg eller nogen Nastase, så der er store tilskuermængder til stede. Der er tale om ren og skær motioneren. Det stopper man så med henvisning til miljøloven, hvilket jeg finder er urimeligt, og det er baggrunden for mit spørgsmål.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Hr. Keld Andersen ved sikkert, at det er kulturministeren, der er idrættens minister, og jeg kan forsikre, at miljøministeren ikke vil lægge hindringer i vejen for kulturministeren i dennes bestræbelser for at sikre idrættens gode vilkår. Kulturministeren og miljøministeren er imidlertid enige om, at idræts- og fritidsaktiviteter må udøves på en måde, der tager rimeligt hensyn til omgivelserne. Der må derfor, når der er tale om knallertbaner, motorbaner, skydebaner o. lign. – altså ikke tennisbaner – tages et rimeligt hensyn til eventuelle naboer.

De problemer, idrætsanlæg kan give anledning til, drejer sig først og fremmest om støjgener, og de må løses gennem en fornuftig regional og kommunal planlægning. Gennem arealplanlægningen kan man sikre, at der reserveres de fornødne arealer til fritidsaktiviteter, og at disse arealer placeres sådan, at omgivelserne ikke generes. Det er derfor naturligt, at man ved planlægningen også tilgodeser de miljømæssige hensyn, der skal varetages efter miljøbeskyttelsesloven.

Jeg er klar over, at der kan opstå konflikter, specielt når det drejer sig om eksisterende idrætsanlæg i bebyggede områder. Jeg ved, at Idrættens Fællesråd og Kommunernes Landsforening tidligere har rejst disse spørgsmål over for min forgænger som miljøminister. Han gav udtryk for, at ministeriet var interesseret i at få et nært samarbejde med de implicerede organisationer på idrætsområdet for at finde frem

til en rimelig balance mellem idrættens synspunkt og varetagelsen af miljøbeskyttelsesinteresserne. Siden har de forskellige idrætsgrene drøftet spørgsmålet med fredningsstyrelsen, miljøstyrelsen, planstyrelsen og skovstyrelsen.

Jeg finder, der ved et sådant samarbejde er gode muligheder – og det er et samarbejde, der nu foregår – for at løse en række af de konflikter, der opstår. Jeg kan ikke se, at der skulle være brug for en ændring af miljøbeskyttelsesloven for at sikre en rimelig balance mellem de synspunkter, jeg lige har nævnt. Det er efter min opfattelse et spørgsmål om en smidig administration af lovens ånd.

Keld Andersen (KF):

Jeg vil gerne takke miljøministeren for svaret og bede ham tage en hilsen med hjem til kulturministeren.

Det er ikke bare et spørgsmål om støj, det er f. eks. også et spørgsmål om lys. Man har haft et sportsanlæg liggende, og nu finder man ud af, at man skal have lysanlæg. Folk, der har boet i nærheden i lang tid, inden der var en miljølov, finder pludselig ud af, at de ikke kan sove om natten, fordi der nu er kommet lys på den pågældende bane, og så må man pille lysanlægget ned igen; det har vi også eksempler på.

Jeg er glad for ministerens svar og den positive vilje, og jeg tager det som en bekræftelse på, at det ikke er rigtigt, hvad embedsmænd fra miljøministeriet har udtalt til pressen, nemlig at miljøloven ikke gælder for idrætsanlæg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Gert Petersen (SF) til miljøministeren:

»Hvornår agter regeringen at ratificere Østersøkonventionen?«

(Spm. nr. 36).

Skriftlig begrundelse.

Den 22. marts 1974 undertegnede den danske regering sammen med regeringerne fra Sverige, Finland, Polen, USSR, DDR og Den tyske Forbundsrepublik Østersøkonventionen. Konventionens sigte er gennem et internationalt samarbejde at beskytte havmiljøet i Østersøen, Den botniske Bugt, Den finske Bugt, Sundet, Bælterne og Kattegat indtil Skagen.

Folketinget gav så tidligt som den 10. juni 1975 sit samtykke til, at regeringen kunne rati-

[Gert Petersen.]

ficere konventionen, og vedtog tre love i forbindelse hermed. Regeringen gav under folketingets behandling udtryk for forventningen om, at konventionen kunne træde i kraft inden udgangen af 1975. Blandt de deltagerlande, der har ratificeret konventionen, er de nordiske lande.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Som det fremgår af begrundelsen for spørgsmålet, kan jeg bekræfte, at det er rigtigt, at regeringen under folketingets behandling af bl. a. lovforslaget om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet gav udtryk for en forventning om, at konventionen kunne træde i kraft inden udgangen af 1975. Baggrunden herfor var bl. a., at dele af konventionen ifølge dens eget indhold skulle være trådt i kraft pr. 1. januar 1976.

For konventionens ikrafttræden gælder imidlertid, at denne først træder i kraft 2 måneder efter, at samtlige 7 underskrivende Østersølande har ratificeret konventionen. På indeværende tidspunkt har Finland, Sverige og Østtyskland ratificeret Østersøkonventionen.

Om tidspunktet for Danmarks ratifikation kan jeg oplyse, at den tidligere miljøminister, Helge Nielsen, den 15. december 1976 her fra talerstolen havde lejlighed til at orientere folketinget herom. Miljøministeren tilkendegav bl. a., at udenrigsministeriet allerede i april 1976 efter drøftelser med handelsministeriet og ministeriet for offentlige arbejder og miljøministeriet over for de øvrige Østersølande havde tilkendegivet, at dansk ratifikation kunne forventes at ske omkring årsskiftet 1976-77. Efter udtalelser fremsat af de øvrige Østersølande vil Polen ratificere i løbet af 1977, Vesttyskland i begyndelsen af 1978, mens Sovjetunionen ikke har angivet noget bestemt tidspunkt for sin ratifikation.

Valgets udskrivning har medført en vis forsinkelse af sagen. Herudover er der sket det, at EF-Kommissionen i to enslydende henvendelser til henholdsvis Danmark og Vesttyskland har henstillet, at de to lande ikke ratificerer Østersøkonventionen, før spørgsmålet om Fællesskabets tiltrædelse af konventionen er løst. Det er Kommissionens hensigt at fremlægge et forslag til Rådsafgørelse med henblik på, at EFs miljøministre på deres næste møde, der efter planen skal afholdes i maj-juni 1977, bemyndiger Kommissionen til at indlede forhand-

linger om EFs tiltrædelse af Østersøkonventionen.

Det er den danske regerings opfattelse, at man godt kan afvente afholdelsen af dette EF-Rådsmøde, da det ikke, hvad der fremgår af det, jeg allerede har sagt, vil medføre forsinkelse i Østersøkonventionens ikrafttræden eller dens gennemførelse i Danmark, idet man tidligst i begyndelsen af 1978 kan forvente at alle de deltagende lande har ratificeret den. Det er imidlertid regeringens agt under alle omstændigheder at gennemføre den danske ratifikation inden folketingets hjemsendelse.

Jeg vil naturligvis holde miljøudvalget og markedsudvalget nærmere orienteret om den videre udvikling, herunder give meddelelse om, når Danmark ratificerer.

Gert Petersen (SF):

Under besvarelsen vidste jeg ikke rigtig, om jeg skulle sige tak eller ej, men jeg må sige, at det, som blev den afsluttende bemærkning, og som jeg godt vil gentage for at sikre mig, at jeg har forstået den rigtigt: at det er regeringens agt at ratificere konventionen inden folketingets hjemsendelse – jeg håber, det er rigtigt forstået... det er det – er jeg meget tilfreds med. Det vil jeg tage som udtryk for, at man vedrørende den indblanding, som er forekommet fra EF-Kommissionens side, er indstillet på – selv om man, o. k., drøfter den – ikke at give efter for et pres, men simpelt hen foretager ratifikationen.

Det er så meget desto mere vigtigt, som man – og det vil jeg godt høre ministerens mening om – vel egentlig må fastslå, at det er et forsøg på magtmisbrug fra Kommissionens side, når den påberåber sig en suverænitet. Mig bekendt har vi ikke afgivet suverænitet over miljøspørgsmål. Hvis vi har det, er det sket uden om folketinget, og så er det grundlovsstridigt, så det håber jeg sandelig ikke at vi har.

Jeg vil også gerne høre ministerens kommentar til et andet problem. Som konventionens tekst er udformet, er det kun stater, der kan tilslutte sig den, og allerede dermed er EF ude. Der står, at konventionen kan ændres, men det forudsætter, at samtlige signatarer, altså staterne, først skal have underskrevet den.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg kan bekræfte, at det kun er stater, der kan underskrive og tiltræde konventionen, og

[Miljøministeren.]

det vil give nogle særlige problemer i forhold til EF. Dernæst vil jeg sige, at der ikke er tale om magtmisbrug. Der er tale om en henstilling om, at man ikke ratificerer, før det har været forhandlet, og før man fra EF kunne komme ind i disse forhandlinger.

Jeg må altså gentage, at det er regeringens agt at gennemføre ratifikationen, inden folketinget hjemsendes – og for at gøre det ganske klart: på sommerferie, ellers kunne det jo også være i efteråret. Jeg mener, det er det væsentlige i denne sag, at der ikke sker nogen forsinkelse fra vor side. Så må vi altså kun håbe, at det syvende medlem også vil tiltræde konventionen så hurtigt, at den kan træde i kraft i 1978–79.

Gert Petersen (SF):

Det er klart, at det er den syvende hest, der bestemmer farten. Det er vi slet ikke uenige om.

Det, der kalder mig herop igen – jeg er stadig væk tilfreds med ministerens tilsagn – er bemærkningen om, at der kun er tale om en henstilling fra EF-Kommissionens side. Det, EF-Kommissionen ønsker, er, at EF skal træde ind – sådan er jeg orienteret – som underskriver i stedet for Tyskland og Danmark, eller eventuelt som en ekstra underskriver af konventionen. Jeg er ikke helt klar over, hvilken af varianterne der er den rigtige. Jeg vil godt høre ministerens forklaring på det. Er det ikke sådan, at Kommissionen ønsker, at EF som EF skal være medunderskriver af denne konvention, hvilket – hvad jeg forstår vi er enige om – simpelt hen ikke kan lade sig gøre, da det kun er stater, der kan underskrive?

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Det er rigtigt, at i henhold til EF-reglerne skulle det være EF, der tilsluttede sig en sådan konvention på EF-landenes vegne. Det kan EF ikke i henhold til denne konvention, og derfor er det ikke praktisk muligt. Så ville den være sat ud af kraft, inden den faktisk trådte i kraft. Derfor må der andre forhandlinger og andre muligheder til for at løse det problem, og derfor sker der ikke noget ved at have det Rådsmøde. Vores stilling er altså, som jeg tidligere har sagt, at den bliver ratificeret.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Ole Hovmand* (FP) til indenrigsministeren:

»Har ministeren modtaget beregninger over, hvad den nye dispensationstandplejeoverenskomst vil komme til at koste pr. barn?«

(Spm. nr. 33).

Skriftlig begrundelse.

Dispensationsoverenskomsten tilfører ikke behandlingen af børnene noget væsentligt, som privatpraktiserende tandlæger ikke udfører under den gældende ordning, men tandlæger, kommuner og amter får ifølge overenskomsten pålagt et administrativt besvær. Dette arbejde får tandlægerne honoreret, men det tjener intet gavnligt formål, fordi det ikke kan bruges til opsøgende virksomhed.

Den årlige edb-registrering af hvert barn ville bringe behandlingen af skolebørn i privat praksis på linje med den offentlige skoletandpleje, og ud fra denne registrering ville man være i stand til inden 1982 at få et sammenligningsgrundlag imellem disse to former for tandpleje.

Sandsynligvis vil behandlingsprisen for det samme barn efter den nye overenskomst kunne stige til det dobbelte med uændret behandlingsniveau. Dette vil kun tjene ét formål, nemlig indførelse af fuld offentlig skoletandpleje senest den 1. januar 1982 af økonomiske årsager.

Ole Hovmand (FP):

Spørgsmålet drejer sig om den nyligt afsluttede overenskomst mellem Dansk Tandlægeforening og Kommunernes Landsforening vedrørende skolebørns tandbehandling hos privatpraktiserende tandlæger. Jeg har ikke indtryk af, at man ved forhandlingerne har taget hensyn til overenskomstens økonomiske aspekter.

Denne dispensationstandplejeoverenskomst tilfører nemlig ikke børnene noget væsentligt, som privatpraktiserende tandlæger ikke udfører under den nugældende ordning, men tandlæger, kommuner og amter får ifølge overenskomsten pålagt et administrativt besvær. Dette arbejde får tandlægerne honoreret, men det tjener intet gavnligt formål, fordi det ikke kan bruges til opsøgende virksomhed.

Den årlige edb-registrering af hvert barn ville bringe behandlingen af skolebørn i privat praksis på linje med den offentlige skoletandpleje, og ud fra denne registrering ville man være i stand til inden 1982 at få et sammenlignings-

[Ole Hovmand.]

syngsgrundlag imellem disse to former for tandpleje.

Sandsynligvis vil behandlingsprisen for det samme barn efter den nye overenskomst kunne stige til det dobbelte med et uændret behandlingsniveau. Dette vil kun tjene ét formål, nemlig indførelse af fuld offentlig skoletandpleje senest den 1. januar 1982 af økonomiske årsager.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Det sidste, hr. Ole Hovmand sagde, at der kunne komme en offentlig skoletandpleje fra den 1. januar 1982 af økonomiske årsager, er jeg ikke så enig i, men jeg kan være meget enig i, at det burde ske, når vi vedtager en dispensationsordning. Der ligger ikke i nogen af de foranstaltninger, indenrigsministeriet har foretaget, noget som helst forsøg på at gå bag om den dispensationsordning, som folketinget har vedtaget. Det vil jeg gerne have slået fast.

Jeg kan i anledning af det stillede spørgsmål oplyse, at jeg er bekendt med, at de kommunale organisationer og Dansk Tandlægeforening har forhandlet om en overenskomst, der regulerer dispensationsbørnetandplejen. Jeg har på et tidspunkt set et udkast til overenskomst, og prisfastsættelsen for de enkelte ydelser i udkastet svarede i alt væsentligt til sygesikringsoverenskomsterne om tandpleje for den øvrige del af befolkningen. Jeg er ikke bekendt med, om overenskomsten er blevet endeligt indgået. Vi har ikke oplysninger herom i indenrigsministeriet, hvorfor jeg ikke har mulighed for at udtale mig om, hvad dispensationsbørnetandplejen vil komme til at koste pr. barn.

Hvad angår begrundelsen for spørgsmålet, kan jeg henvise til, at de regler om indberetning om de stedfundne behandlinger af børnene, der er optaget i indenrigsministeriets cirkulære om dispensationsbørnetandplejen, som i øvrigt er i overensstemmelse med den lov, der er vedtaget her, er fastsat på grundlag af folketingets ønske om at kunne sammenligne de to måder at organisere børnetandplejen på, således at det ved revision af loven i 1980-81 vil kunne blive muligt at tage stilling til valget mellem børnetandpleje på kommunal klinik og hos de praktiserende tandlæger.

Der er altså ikke noget forsøg på på nogen som helst måde at gå bag om noget, men det er et ønske, som folketinget har haft, og det skal jeg selvfølgelig følge.

48 Ft

Ole Hovmand (FP):

Det er rigtigt, at det er sygesikringsoverenskomstens priser, der dækker de fleste af de ydelser, som også tidligere har været gældende, men der er indført en masse andre ydelser, som tandlægerne dels har gjort, dels individuelt har fået honoreret. Det, der vil ske ifølge den nye overenskomst, er, at tandlægerne faktisk får overenskomstmæssig hjemmel til at tage disse priser, uden at det kan bebrejdes dem. Det vil ikke være noget, man kan bebrejde tandlægerne, for det står i overenskomsten, og de fleste tandlæger vil konkludere, at det er en overenskomst.

Det er en behandlingsform, som kun vil fungere i ganske få år, og jeg vil ikke udelukke, at den kan misbruges. Det ville være meget kedeligt, fordi de økonomiske aspekter i sagen vil bevirke, at folketinget, selv med sin gode vilje fra vedtagelsen sidste år om, at vi skal have disse to behandlinger, ikke vil kunne se bort fra, at skoletandpleje i privat praksis er blevet meget dyr. På dette grundlag mener jeg, at vi har afskåret privat praksis fra at vise, at den har mulighed for at lave tandpleje til priser, der er rimelige.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Hvis det sidste virkelig er rigtigt, må jeg sige, at det er tandlægernes forhandlinger, der har afskåret denne mulighed. Det er dem selv, der har forhandlet en overenskomst. Det er dem selv, der har stillet kravene. Det er dem selv, der har krævet de betalinger, de har ønsket, så det er altså ikke folketingets skyld.

Men jeg tror nok, vi taler på et for tidligt tidspunkt. Jeg forstår, at den ærede spørger kender overenskomsten, hvad jeg ikke gør, og derfor må vi have lejlighed til at se på et senere tidspunkt, hvad det i givet fald måtte koste.

Hermied sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af skriftlige spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Jørgen Junior: spm. nr. 3 og 4

Melchior: spm. nr. 7

Dohrmann: spm. nr. 8

Kjærulff-Schmidt: spm. nr. 10

Brusvang: spm. nr. 15

[Formanden.]

Voigt: spm. nr. 16, 20 og 37

Spørgsmålene og besvarelsene vil blive op-
taget i Folketingstidende.

Skriftligt besvarede spørgsmål.

Af *Jørgen Junior* (FP) til ministeren for skat-
ter og afgifter (2/3 77):

»Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekven-
ser det netop indgæde forlig vedrørende bes-
katning af lejeværdi af egen bolig får for kolonihavehuse, hvis værdiansættelse ved 15. alm.
vurdering ligger under 25.000 kr.«

(Spm. nr. 3).

Begrundelse.

Som det er fremgået af alle politiske udtalel-
ser om kolonihavetanken, har denne samtlige
politiske partiers store bevågenhed. Da det
også er uomtvisteligt, at den sociale værdi for
kolonihavebeboerne er enorm og i virkelig-
heden giver samfundet en mængde realbesparel-
ser, vil det være sørgeligt, hvis vi nu gør det
vanskeligere for især ældre medborgere at kun-
ne klare det at bevare sin kolonihave.

Minister for skatter og afgifter *Jens Kamp-*
manns svar (9/3 77):

Et kolonihavehus ejes i almindelighed af en
person, der samtidig er lejer af den have, hvor
huset er beliggende.

I vurderingspraksis medtages bygninger på
lejet grund ikke ved vurderingen, hvis de er af
ringe værdi. For 15. almindelige vurdering bes-
stemte ligningsrådet, at grænsen skulle sættes
ved en værdi på 25.000 kr. For 16. almindelige
vurdering er grænsen ligeledes sat til 25.000 kr.

Hvis et kolonihavehus på grund af disse reg-
ler ikke er medtaget ved vurderingen, beregnes
der hverken lejeværdi eller standardfradrag for
vedligeholdelse.

I nogle tilfælde vil det kunne ske, at koloni-
havehuse på grund af deres ringe værdi ikke er
medtaget ved 15. almindelige vurdering, men
på grund af den prisudvikling, der har fundet
sted mellem 15. og 16. vurdering, medtages
ved 16. vurdering. For disse huse skal der be-
regnes lejeværdi for 1978 efter de regler, som
regeringen foreslår skal gælde for huse, der
første gang vurderes ved 16. almindelige vur-
dering, jfr. reglerne i det fremsatte lovforslag
om ændring af lov om påligningen af indkomst-

og formueskat til staten. (Lejeværdiregler m.v.)
(L 6). Det vil sige, at lejeværdien skal beregnes
på grundlag af 80 pct. af ejendomsværdien ved
16. almindelige vurdering, såfremt ejeren er un-
der 67 år, og på grundlag af 58 pct. af ejen-
domsværdien, hvis ejeren er over 67 år. Leje-
værdien udgør 2 3/4 pct. af beregningsgrundla-
get, såfremt huset er erhvervet efter 8. decem-
ber 1969 og ejeren er under 67 år. Er huset er-
hvervet tidligere, eller er ejeren over 67 år, be-
regnes lejeværdien med 2 pct. af beregnings-
grundlaget. Der kan endvidere beregnes stan-
dardfradrag for vedligeholdelse.

Af *Jørgen Junior* (FP) til socialministeren (2/3
77):

»Vil ministeren tage initiativ til, at personer,
der er optaget på plejehjem, kan få lov til at
beholde en beskeden indtægt, uden at dette
medfører, at 60 pct. heraf benyttes til betaling
for plejhjemsopholdet?«

(Spm. nr. 4).

Begrundelse.

I lov om social bistand § 84 står: »Når en
person, der modtager pension efter den sociale
pensionslovgivning, optages i et plejehjem, ud-
betales af pensionen et beløb til personlige
fornødenheder, medens resten af pensionen be-
nyttes til betaling for opholdet.« Lommepenge
er for tiden 255 kr. pr. måned.

Senere står der: »Har pensionisten indtæg-
ter ud over pensionen, benyttes 60 pct. heraf
som yderligere betaling for opholdet.« Dette
kan i visse tilfælde, f. eks. når renteindtægten
af en ganske lille formue bliver konfiskeret
med 60 pct., være uhensigtsmæssigt, da man
må formode, at administrationen af betalingen
af beløbet næsten vil overstige dette.

For en pensionist på et af Gentofte kommu-
nes plejehjem er der f. eks. »anslået« 1.200 kr.
i renteindtægt for året 1977. Heraf skal der til
kommunen indbetales i alt 720 kr. med 60 kr.
pr. måned. Kommunen vil ikke tilbageholde
beløbet i lommepenge – ej heller forstanderen
på plejhjemmet – på grund af arbejdet her-
med, hvorfor enten et familiemedlem eller en
bank må tilsende kommunen 60 kr. pr. måned.

Dette skal bogføres på kommunkontoret,
og hvis beløbet ikke indkommer, vil der blive
tilsendt rykkerskrivelser. Desuden skal der pr.
1. oktober hvert år foretages en »regulering«

[Jørgen Junior.]

som ved anden B-indkomst. I ovennævnte tilfælde er renteindtægten kun ca. 1.085 kr., hvorfor der skal foretages en opgørelse og en regulering. Hvis vedkommende pensionist bruger af sin formue (f. eks. til et fjernsyn), sker der altså yderligere en ændring af renteindkomsten.

Ved små indtægter må det vel være rimeligt, at der findes en mindstegrænse for, hvad det kan betale sig for kommunen at opkræve, hvorfor loven burde anvise et mindstebeløb for, hvad der skal betales.

En menneskelig side ved sagen er, at det føles hårdt, at renterne af ganske små sparepenge skal betales. Det er næsten det eneste, de mennesker, der bliver anbragt på plejehjem, har tilbage.

Eksempel på, hvad der skete i forvaltningen, da en pensionist flyttede på plejehjem i september 1976:

Pensionisten fik sin folkepension for oktober 1976. Dette var rigtigt.

Pensionisten skulle herefter have udbetalt 255 kr. pr. måned i lømme penge (men selv sørge for at få indbetalt 60 kr. pr. måned til kommunen for renteindtægt).

I november 1976 – da vedkommende altså boede på plejehjem – fratrak kommunen 180 kr. for levering af middagsmad og tillagde 60 kr. til rengøringshjælp. Pensionisten fik 255 kr. ÷ 120 kr., *i alt 135 kr.*, udbetalt. Dette var forkert.

I december 1976 tillagde kommunen 60 kr. for rengøringshjælp. Pensionisten fik 255 kr. + 60 kr., *i alt 315 kr.*, udbetalt. Dette var forkert.

I januar 1977 fratrak man 60 kr. som for meget udbetalt i december samt 96 kr. i kilde-skat; dette var forkert, da pensionisten skal have 0-kort til skatten.

Pensionisten fik 255 kr. ÷ 60 kr. ÷ 96 kr., *i alt 99 kr.*, udbetalt. Dette var forkert.

Det viser sig, at man har ansat vedkommende til en A-indkomst på 22.800 kr. med en trækprocent på 38 – til trods for ophold på plejehjem.

Differencerne i beløbene fik patientens datter efterhånden opklaret og foranlediget pengene udbetalt fra socialkontoret, og man har lovet, at udbetalingen pr. 1. februar 1977 skulle blive rigtigt.

At pensionisten, der er over 90 år, er forvirret og ulykkelig over papirer og penge fra

rådhuset, siger sig selv. Vedkommende holder telefon og fjernsyn og regner bl. a. med pengene til hjælp hertil.

Men hvordan skal gamle mennesker klare sig, hvis de ingen har »udefra« til at hjælpe sig med at finde ud af tingene?

Det burde være ganske naturligt, at en renteindtægt på op til 4.400 kr. årligt blev holdt uden for princippet om, at patienten selv skal betale 60 pct. af sin indtægt.

Socialminister *Eva Gredals* svar (10/3 77):

Ophold i en af de institutioner, der er omhandlet i bilstandsloven, er ligesom en række andre ydelser efter loven, der stilles til rådighed uden hensyn til pågældendes økonomiske behov, at betragte som serviceydelser, således at der efter bilstandslovens § 7, stk. 1, principielt skal betales for ydelsen.

Som det også er anført i den skriftlige grundelse for spørgsmålet, følger det af bilstandslovens § 84, at der, når en pensionist optages i et plejehjem, af pensionen udbetales et beløb til personlige fornødenheder på for tiden 255 kr. månedligt, medens resten af pensionen benyttes til betaling for opholdet. Såfremt pensionisten har indtægter ud over pensionen, benyttes 60 pct. heraf som yderligere betaling for opholdet.

Betalingsreglerne er uddybet i socialministeriets cirkulære af 29. marts 1976 om institutioner under kommunerne, pkt. 118 ff. Det fremgår heraf, at enhver indtægt ud over pensionen medregnes ved beregningen af opholdsbetaling, men at skatter fradrages i indtægten.

Der opkræves dog ikke betaling for indtægter på under 100 kr. årligt, og der skal ved indtægtsopgørelsen ses bort fra indtægter på indtil det dobbelte af beløbet til personlige fornødenheder, når indtægten stammer fra pensionistens personlige arbejde under ophold i hjemmet, jfr. bilstandslovens § 85.

Det er endelig anført, at det – bl. a. af administrative grunde – kan *aftales* med pensionisten, at det beløb, der skal betales af egne indtægter ud over pensionen, modregnes i det beløb, der udbetales til personlige fornødenheder.

Til belysning af, hvilken ydelse pensionisterne modtager gennem deres plejehjemsophold, kan nævnes, at den gennemsnitlige årlige udgift pr. plejehjemsplads i april 1976-priser er beregnet til ca. 144.000 kr. i hovedstadsområdet og ca. 120.000 i det øvrige land, og at den

[Socialministeren.]

betaling, pensionisten yder af *sin pension* (grundbeløb ÷ beløb til personlige fornødenheder), efter satserne pr. 1. oktober 1976 udgør 13.368 kr. årligt. Pensionisten modtager under opholdet i plejehjemmet alle nødvendige ydelser, herunder f. eks. beklædning, hårpleje, fodpleje og hjælpemidler.

Jeg finder derfor ingen anledning til at søge gennemført ændringer i de gældende betalingsregler i bistandsloven.

Af *Melchior* (CD) til ministeren for kulturelle anliggender (2/3 77):

»Vil ministeren oplyse den samlede produktionspris vedrørende filmen »Et undertrykt folk har altid ret«, produceret og distribueret af Statens Filmcentral, oplyse, hvor stor en gæld filmens instruktør har til Statens Filmcentral og formen for gældens afvikling, tage stilling til, om den nævnte film må udlejes til politiske propagandaorganisationer i udlandet samt tage skridt til omgående at standse nævnte films distribution, så længe de dokumenterede fejl ikke er rettet?«

(Spm. nr. 7).

Begrundelse.

Statens Filmcentral har offentligt oplyst, at filmen har kostet 178.000 kr. at fremstille. Imidlertid har filmens producer på et møde i Publicistklubben indrømmet, at beløbet er en del højere. Restbeløbet skulle angiveligvis skyldes til Statens Filmcentral af instruktør Nils Vest. En sådan »ordning« forekommer højst mærkværdig.

Som bekendt er der fra adskillige eksperter rejst meget kraftig kritik for uvederhæftighed imod filmen. Skriftlig dokumentation (indleveret 17. januar og 1. februar) er stadig ubesvaret. Trods dette har filmen været vist ved offentlige forestillinger i Oslo, arrangeret af Palæstinakomiteen, som er PLOs norske lokalafdeling.

Filmens instruktør og forfatter, Nils Vest, har gentagne gange offentligt erklæret, at filmen indeholder fejl, som han er villig til at rette. Alligevel turnerer kopier af filmen uafledeligt til skoler og foreninger, ligesom den for tiden vises ved 3 daglige forestillinger og på kommerciel basis i en biograf i København. Dette må være en grov embedsforsømmelse fra Statens Filmcentrals side.

Minister for kulturelle anliggender *Niels Matthiasens* svar (14/3 77):

Statens Filmcentral har i anledning af spørgsmålet til ministeriet for kulturelle anliggender udtalt:

»at filmens samlede produktionspris i henhold til produktionskontrakt med produktionsselskabet Preisler Film har andraget 178.000 kr., som Statens Filmcentral har betalt Preisler Film. Preisler Film har ingen gæld til Statens Filmcentral. Statens Filmcentral har ikke nogen kontrakt med filminstruktør Nils Vest, der således heller ikke står i gæld til Statens Filmcentral.

Anledningen til rygten er sandsynligvis, at Preisler Film ved regnskabsaflæggelse efter produktionens afslutning har dokumenteret, at filmens budget *for ham* er overskredet med ca. 30.000 kr., i hvilken anledning Statens Filmcentral i lighed med hvad man har foretaget i andre tilfælde, efter en bedømmelse af dokumentationen for merudgifterne har indgået en aftale med Preisler Film om, at såfremt filmen gøres til genstand for salg til udlandet, skal Preisler Film være berettiget til at oppebære indtil 30.000 kr. af indtægterne efter fradrag af salgsomkostninger.

Med hensyn til filmens udlån i såvel udland som udlænde skelner Statens Filmcentral ikke mellem politiske organisationer eller andre, så længe vore almindelige udlånsbetingelser eller andre særlige aftaler respekteres.

Statens Filmcentrals programredaktion har den 1. marts d. å. standset for modtagelsen af nye bestillinger på filmen. Dette skridt er ikke taget på grundlag af, at filmens instruktør har erklæret, at filmen indeholder enkelte fejl, men på grundlag af en nøje vurdering af de rejste indvendiger mod filmen.«

Herudover har filmcentralen henvist til den redegørelse, som institutionens programredaktion udsendte den 1. marts 1977, hvoraf det fremgår, at programredaktionen efter en gennemgang af den rejste kritik ganske vist anser filmen for at være meget kritisk over for zionismen og staten Israel. Men den anses ikke for at være vendt mod jøderne som befolkningsgruppe og heller ikke for at forherlige vold.

Desuden finder programredaktionen, at der er mange historiske ukorrektheder i fremstillingen af Palæstina-konflikten, og at disse ikke kan forklares blot som udslag af forskellige opfattelser af forløbet. Ukorrekthederne findes så

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

væsentlige, at man ikke fortsat vil udlåne den foreliggende film.

Derfor standses udlånet. De, der allerede har bestilt filmen, vil dog stadig kunne få den, hvis de ønsker det efter at være blevet gjort bekendt med programredaktionens vurdering og beslutning.

I samarbejde med instruktøren, der selv er indstillet på at rette fejl i filmen, søger man herefter fremstillet en revideret udgave af denne.

Filmcentralens udtalelse giver mig ikke anledning til bemærkninger, men jeg skal tilføje en henvisning til mit svar til medlem af folketinget, fru Gerda Møller den 17. januar 1977, hvori jeg oplyser, at kulturministeren ikke er beføjet til at bestemme, hvilke film Statens Filmcentral skal distribuere (se Folketingstidende 1976-77, 1. samling, sp. 3926), og altså heller ikke er beføjet til at standse distribueringen af en bestemt film.

Af *Dohrmann* (FP) til miljøministeren (2/3 77):

»Finder ministeren det ikke groft og diktatorisk, at bureaukrater fra fredningsplanudvalget for Sønderjylland og overfredningsnævnet tvinger Haderslev kommune til at nedrive lejrskolen ved Sønderballe Strand, og hvilke muligheder har ministeren for at ændre den trufne afgørelse?«

(Spm. nr. 8).

Begrundelse.

Fredningssager volder ofte megen ufred. En særlig sejlivet sag vedrører lejrskolen ved Sønderballe Strand, som Haderslev kommune nu har drevet i 30 år, og som har været overordentlig meget brugt. Den kan stadig melde fuldt optaget sæsonen igennem. Men til efteråret skal det være slut, hvis det går, som bureaukrater i amtets fredningsplanudvalg og overfredningsnævnet har resolveret.

Lejrskolens forhistorie er denne: opført som barak for en tysk vagtdivision under besættelsen, i 1947 overladt af statsministeriet til Haderslev kommune til anvendelse som lejrskole for en begrænset periode. Oprindeligt var der sat en frist til 1967, hvorefter barakken skulle nedrives. Den er nemlig opført nærmere strandlinien end de 100 meters afstand, som loven foreskriver.

Imidlertid var der en sådan glæde over lejrskolen og en sådan søgning, at der ved gentagne ansøgninger er givet forlængede frister. Det var næsten blevet en tradition, og efterhånden regnede man med, at skolen ville blive der for bestandig.

Det lokale fredningsnævn med dommer Stamm i Haderslev som formand afsagde en kendelse, hvorefter der skulle gives varig dispensation for lejrskolen. Ingen gjorde indsigelse før klage- og ankefristens udløb – lejrskolens forbliven ved Sønderballe var sikret!

Men da fredningsplanudvalget for Sønderjylland nede i Åbenrå læste om Haderslevs glæde, fandt man sporenstregs sagen frem fra en skuffe og ankede pr. eksprestelefonopringning til overfredningsnævnet i København. Dette indvilligede i – trods forældelsen – at behandle sagen. Og – selvfølgelig, er man ved at sige – med det resultat, at »amtets« fredningsudvalg sejrede over Haderslevs.

Til ministerens orientering kan endvidere oplyses, at Sønderballe lejrskole ligger gemt bag levende hegn fra to sider. Det eneste, man kan se fra stranden, er dannebrog, når dette er hejst, og ingen vil vel påstå, at dannebrog skæmmer landskabet.

Miljøminister *Niels Matthiasens* svar (8/3 77):

Under 2. verdenskrig lod den tyske værnemagt nogle bygninger opføre ved Sønderballe Strand. Værnemagten fandt naturligvis ikke på at undersøge byggeriets lovlighed og opførte bygningerne søværtts den i naturfredningsloven af 1937 fastsatte strandbeskyttelseslinie på 100 m, inden for hvilken det er forbudt bl. a. at placere bygninger og skure. I 1945 overtog Haderslev kommune bygningerne og indrettede dem til lejrskole for børnene fra kommunens skoler uden at være opmærksom på, at bygningerne var ulovlige efter naturfredningsloven. Da man blev opmærksom herpå, søgte man statsministeriet om dispensation til at bibeholde bygningerne, og denne meddeltes for et tidsrum af 20 år på forskellige vilkår, der som en deklARATION tinglystes på ejendommen.

Efter 20 års fristens udløb søgte Haderslev kommune om yderligere dispensation.

I 1968 meddelte ministeriet for kulturelle anliggender en forlængelse af nedrivningsfristen med 5 år, idet de af statsministeriet stillede vilkår i øvrigt blev opretholdt. Ministeriet

[Miljøministeren.]

meddelte samtidig, at yderligere fristforlængelse herefter ikke kunne forventes.

Den 21. oktober 1971 søgte Haderslev kommune om tilladelse til at etablere lejrskolen permanent på det pågældende areal, således at bygningerne med hensyn til placering og indretning blev udformet tidssvarende.

Fredningsnævnet, som efter ændringen af naturfredningsloven i 1969 nu havde afgørelsen, indhentede udtalelser fra Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget, der ikke kunne anbefale, at lejrskolen blev etableret permanent med dispensation fra strandbeskyttelseslinien. Fredningsplanudvalget henviste bl. a. til, at lejrskolen var beliggende i et område, der i kystdispositionsplanen for Haderslev amt af april 1969 var udlagt til brug for endagsturister.

Fredningsnævnet meddelte den 6. marts 1973 Haderslev kommune dispensation fra naturfredningslovens § 46, stk. 1, til bibeholdelse af lejrskolen på vilkår, at kommunen inden 3 år fra afgørelsens dato skulle nedrive de bestående bygninger og i stedet opføre en ny lejrskole, hvis placering og udseende skulle godkendes af nævnet.

Fredningsnævnets afgørelse blev med skrivelse af 15. marts 1973 tilsendt fredningsplanudvalget for Sønderjyllands amt, som den 19. marts 1973 modtog afgørelsen. Den 16. april indgav fredningsplanudvalget telefonisk anke til overfredningsnævnet, og anken blev efterfølgende bekræftet ved skrivelse af 17. april 1973 til overfredningsnævnet. Da loven ikke stiller særlige formkrav til anke af nævnetsafgørelser, er mundtlig anke tilstrækkelig. Anken er således rettidigt indgivet inden udløbet af den i loven fastsatte frist på 4 uger fra den dag, hvor meddelelsen om afgørelsen er modtaget.

I skrivelse af 27. maj 1974 meddelte overfredningsnævnet, at det i overensstemmelse med den tidligere truffne afgørelse måtte fastholde, at bygningen skulle fjernes fra arealet. Nævnet tiltrådte dog, at den tidligere meddelte frist for bygningens fjernelse forlængedes til 1. oktober 1977.

Det er således ikke rigtigt, når det i begrundelsen for spørgsmålet anføres, at anken er fremkommet for sent.

Jeg ved ikke rigtig, hvad der sigtes til, når det i spørgsmålet anføres, at afgørelsen er gennemtvunget af bureaukrater i fredningsplanudvalget og overfredningsnævnet.

Fredningsplanudvalgene har flertal af medlemmer udpeget af kommunerne og amtskommunen. I den foreliggende sag er udvalgets beslutning om at udtale sig imod en dispensation truffet i enighed.

Overfredningsnævnet har flertal af medlemmer udpeget af de partier i folketinget, som er repræsenteret i finansudvalget. I den foreliggende sag er afgørelsen truffet efter forudgående besigtigelse. 6 medlemmer af overfredningsnævnet – heraf 4 folkevalgte – har deltaget i sagens behandling, og afgørelsen var enstemmig.

Som jeg allerede har nævnt, ligger kompetencen med hensyn til strandbeskyttelseslinien i henhold til naturfredningsloven hos fredningsnævn og overfredningsnævn, som er domstolslignende organer med folkevalgt flertal. Afgørelser truffet af fredningsnævnene kan indbringes for overfredningsnævnet, der er ankeinstans og øverste administrative organ på dette område. En afgørelse truffet af overfredningsnævnet kan ikke ændres af miljøministeren eller af andre administrative organer.

Jeg skal således ikke udtale mig om den konkrete sag, men jeg kan oplyse, at den truffne afgørelse er i overensstemmelse med årelang praksis. Jeg vil endvidere gerne fremhæve, at strandbeskyttelsesliniebestemmelsen i naturfredningsloven er resultatet af en fremsynet lovgivning, der nu ligger 40 år tilbage, og som tilsigtede at redde de resterende dele af vore kystlandskaber, således at befolkningen og dens gæster, turisterne, kunne få glæde af dem. Vi, der har oplevet efterkrigstidens enorme bebyggelsesmæssige udvikling, som uden kontrol næppe havde ladet meget kyst tilbage, kan skønne på, hvad man dengang gennemførte.

Af *Kjærulff-Schmidt* (FP) til miljøministeren (3/3 77):

»Hvordan vurderer ministeriet de miljømæssige ulemper ved placering af motorvejsanlæg i storbyområder?«

(Spm. nr. 10).

Begrundelse.

I forbindelse med den massive beboerprotest mod beslutningen om anlæggelsen af Vallensbæk-Tårnby motorvejen har der været rejst tvivl om, i hvilket omfang miljøministeriet har været inddraget i det lovforberedende arbejde.

[Kjærulff-Schmidt.]

I det omfang dette måtte være tilfældet, må det undre, at miljøministeriet kan være positivt indstillet over for at placere motorvejsanlæg i et storbyområde.

Det turde være almindelig anerkendt, at man overalt i verden har så uheldige erfaringer med sådanne vejanlægs indflydelse på miljøet, at ministeriet burde have væsentlige betænkkeligheder. Hvis der foreligger sådanne betænkkeligheder, beder jeg ministeren redegøre herfor.

Miljøminister *Niels Matthiasens* svar (14/3 77):

Som allerede tidligere udtrykt over for hr. Kjærulff-Schmidt i min egenskab som minister for offentlige arbejder, er det aldrig lykken at anlægge motorveje. Hvor de end anlægges, vil de betyde væsentlige fysiske ændringer for omgivelserne. Samtidig må det dog erkendes, at anlæg af motorveje kan samle trafikken og dermed aflaste eksisterende vejanlæg og omkring disse skabe et bedre trafikalt miljø.

Problemerne opstår navnlig, når en motorvej placeres i et tætbygget område. De støj- og støjmæssige gener vil almindeligvis være særlig udtalte, idet der ofte ikke vil kunne opnås tilstrækkelig adskillelse mellem motorvejen og de forureningsfølsomme arealer.

Støjgener vil dog i nogen udstrækning kunne imødegås, hvis de nødvendige foranstaltninger indgår i motorvejsprojektet og udføres samtidig med dettes realisering. De foranstaltninger, der kan komme på tale, vil bl. a. være nedgravning af vejen, afskærmning i form af mur eller jordvold samt hel eller delvis overdækning.

Ved vurderingen af et motorvejsanlægs miljømæssige virkning bør der også tages hensyn til, i hvilket omfang motorvejen påvirker trafikken på de eksisterende veje. Støj- og støjmæssige forbedringer vil på længere sigt kun kunne forventes, såfremt der samtidig med motorvejens etablering sættes ind med restriktioner (f. eks. hastighedsbegrænsning, gadelukninger, ensretninger, lysreguleringer) for de eksisterende veje. Under disse forudsætninger vil der ved anlæg af motorveje kunne opnås betydelige støj- og støjmæssige forbedringer for større byområder som helhed.

Miljøministeriet lægger afgørende vægt på, at der træffes foranstaltninger til at sikre et rimelig lavt støjniveau ved motorvejens nære omgivelser.

Med hensyn til den i begrundelsen nævnte motorvejsstrækning, Vallensbæk-Tårnby, har miljøministeriet været inddraget i forarbejdet, idet planstyrelsen, fredningsstyrelsen og miljøstyrelsen er fremkommet med synspunkter om linieføringen på et tidligt tidspunkt af skitseprojekteringen.

De tre styrelser har i princippet kunnet tilslutte sig linieføringen. Man har peget på betydningen af at friholde de kystnære arealer til rekreative formål, at undgå en gennemskæring af det indre af Vestamager og at etablere støj- og støjhjælpnde foranstaltninger på de strækninger, hvor omgivelserne har behov for beskyttelse. I forbindelse hermed har man peget på behovet for at undersøge de økonomiske konsekvenser af en tunnel under Kalvebodløbet. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at meromkostningerne ved en tunnelloøsning vil andrage et beløb af størrelsesordenen 100 mill. kr. Af hensyn til omkostningerne har ministeriet for offentlige arbejder og et flertal i folketingets trafikudvalg ikke fundet grundlag for at imødekomme en sådan løsning.

Miljøministeriets tilslutning til linieføringen må tillige ses i lyset af, at vejanlægget åbner mulighed for en væsentlig reduktion af trafikken gennem Folehaven.

Med henblik på endelig afklaring af de støj- og støjafskærmende foranstaltninger, der skal etableres langs motorvejen, er der truffet aftale mellem ministeriet for offentlige arbejder og miljøministeriet om, at miljøministeriet skal inddrages i de forestående detailprojekteringer (jfr. bemærkningerne til lovforslaget).

Fra Vestmotorvejen til Gl. Køge Landevej vil det med afskærmning være muligt at opnå acceptable støjforhold. Der arbejdes i ministeriet for offentlige arbejder i øjeblikket med at nedgrave motorvejen ved Vestvolden. Dette vil medføre, at motorvejen føres under Køgebugtbanen og Gl. Køge Landevej, og det vil samtidig betyde væsentlige støj- og støjmæssige forbedringer ud for denne delstrækning.

Ud for Avedøre er der i forbindelse med planlægningen af industriområdet afsat areal til vejen, sikret i en tidligere godkendt byplanvedtægt.

Gennem Tårnby er linieføringen bundet af indføringen i den bestående lufthavnsmotorvej. De støj- og støjmæssige forhold vil her være meget afhængige af, hvilke afskærmningsforanstaltninger der etableres.

[Miljøministeren.]

For at belyse de støjmæssige forhold ved anlægget har motorvejskontoret i Birkerød ladet udarbejde en støjanalyse. Denne viser, at der vil opstå betydelige støjproblemer, medmindre der i forbindelse med anlægsarbejdet udføres en række afskærmningsforanstaltninger. Motorvejskontoret påtænker etableret støjafskærmning ud for de bebyggede områder i Avedøre og Tårnby. Endvidere foregår der undersøgelser af mulighederne for at støjafskærme broanlægget. Der foreligger ikke tilsagn om at støjafskærme vejen ud for rekreative eller ubebyggede arealer, men en eventuel udgravning af motorvejen ud for Vestvolden vil i al væsentlighed fjerne støjgenerne for disse rekreative områder.

Detailudformningen af de nødvendige støjafhjælpende foranstaltninger har ikke kunnet foreligge i forbindelse med anlægsloven, der er baseret på et forprojekt. Det kan derfor ikke udelukkes, at disse foranstaltninger ikke fuldt ud vil kunne afholdes inden for de foreliggende bevillingsmæssige rammer.

Miljøministeriet er opmærksom på, at der i øvrigt i forbindelse med detailprojekteringen skal tages stilling til andre miljømæssige forhold.

Til slut skal det påpeges, at der er tale om en ca. 16 km lang motorvejsstrækning, der på den helt overvejende del forløber i åbent terræn i så stor afstand fra boligbebyggelser og opholdsarealer, at de eventuelle miljømæssige ulemper vil kunne afhjælpes.

Af *Brusvang* (CD) til socialministeren (7/3 77):

»Finder ministeren det rimeligt, at det offentlige bidrager til forlængelse af arbejdskonflikter ved fortsat at yde økonomisk bistand til strejkende også i tilfælde, hvor arbejdsretten har kendt den pågældende strejke overenskomststridig?«

(Spm. nr. 15).

Begrundelse.

Arbejdskampe er som regel ensbetydende med et produktionstab og følgelig generelt set uønskede ud fra et samfundssynspunkt. Dette må i særlig grad gælde i de tilfælde, hvor arbejdsretten har kendt den pågældende aktion overenskomststridig. Tilskyndelsen til arbejds-

genoptagelse ligger naturligvis i de økonomiske byrder, løntab, evt. bod, som aktionen påfører den overenskomststridigt strejkende. Hvis de økonomiske følger af en overenskomststridig handling udlignes gennem ydelser efter bistandsloven, vil den naturlige tilskyndelse til at ophøre med en overenskomststridig aktion falde bort. Samfundet må i så fald se i øjnene, at det med egne skattemidler bidrager til et øget fald i samfundsproduktionen.

Spørgeren er naturligvis klar over, at en ægtefælle og eventuelle børn ikke har noget ansvar for en forsørgers deltagelse i en overenskomststridig handling, og at de pårørendes forhold derfor må bedømmes for sig, hvilket komplicerer vurderingen af familiens sociale situation. På den anden side synes det heller ikke rimeligt, at det offentlige gennem udbetalinger i henhold til bistandsloven i virkeligheden øger vanskelighederne for sig selv ved at skabe mulighed for et fortsat og øget produktionsstab.

Spørgeren forestiller sig derfor, at det overvejes at fastsætte regler for sådanne tilfælde med henblik på en mere restriktiv praksis, evt. med obligatorisk tilbagebetalingspligt.

I svaret bedes ministeren tillige redegøre for sine muligheder for efter gældende lovgivning at modvirke de påpegede urimeligheder. Der henvises endelig til den sag, som konsulent H. E. Hillerup Jensen har rejst over for socialforvaltningen i Ølstykke.

Socialminister *Eva Gredals* svar (14/3 77):

Det er et grundlæggende princip bag reglerne om kontanthjælp i bistandsloven, at hjælpen ydes under hensyn til ansøgerens behov for hjælp, ikke på basis af, hvad der er årsagen til behovet.

Efter bestemmelserne om forbigående hjælp i lovens §§ 37 ff ydes der hjælp til personer, som på grund af ændringer i deres forhold i en begrænset tid er ude af stand til at skaffe det fornødne til eget eller familiens underhold, og som ikke kan få udgifterne hertil dækket gennem dagpenge eller pensionsydelser.

Der ydes i denne situation en sådan hjælp, at det modvirkes, at pågældendes og familiens hidtidige levevilkår i væsentlig grad forringes.

Reglerne omfatter i princippet enhver, som i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold på grund af ændringer i sine forhold, og derfor

[Socialministeren.]

også personer, der er indblandet i strejker, hvad enten disse er lovlige eller ulovlige.

Hvis pågældende eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, kan det sociale udvalg imidlertid efter lovens § 26, stk. 1, nr. 2, træffe beslutning om tilbagebetaling af den ydede hjælp. Modtageren skal gøres bekendt med tilbagebetalingspligten ved udbetaling af hjælpen.

Bistandslovens regel om tilbagebetaling i denne situation er en videreførelse af tidligere gældende regler i loven om offentlig forsorg. Baggrunden for reglen er, at det offentlige ved at yde hjælp uden tilbagebetalingspligt indirekte kunne blive part i en konflikt på arbejdsmarkedet. Heller ikke efter forsorgsloven var der hjemmel til at nægte hjælp i en strejkesituation.

I tilknytning til en afgørelse fra den sociale ankestyrelse har socialministeriet den 17. december 1976 udsendt en cirkulærskrivelse om hjælp efter bistandsloven under arbejdskonflikter, som giver en oversigt over, hvilke resultater bistandslovens principper typisk vil føre til i en sådan situation. Det er i denne anført, at det sociale udvalg som udgangspunkt bør træffe bestemmelse om tilbagebetaling efter bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 2, medmindre der i det enkelte tilfælde foreligger helt specielle vanskeligheder for ansøgeren.

Det er endvidere fremhævet, at der ved arbejdskonflikter normalt er tale om en behovssituation af meget begrænset varighed, hvilket indebærer, at de sociale udvalg bør være tilbageholdende ved udmålingen af hjælpen. Der vil således yderst sjældent kunne blive tale om at yde hjælp til underhold allerede fra det tidspunkt, da konflikten iværksættes, idet der som oftest på dette tidspunkt vil være en arbejdsløsheds til hel eller delvis rådighed. Endvidere må det med hensyn til hjælpen til faste udgifter lægges til grund, at ansøgeren ved tilrettelæggelsen af sin økonomi normalt vil have lagt penge til side til betalingen af dem, således at konflikten skal have strakt sig over en vis periode, før man går ind i en vurdering af, i hvilket omfang der bør ydes hjælp til afholdelse af disse udgifter. Det vil her være afgørende, om nægtelse af hjælp giver anledning til så indgribende ændringer i ansøgerens situation, at det vil være vanskeligt for den pågældende senere at komme til at klare sig selv på det hidtidige niveau.

Det er endvidere anført, at indsamlede midler, der udbetales til den enkelte konfliktramte, skal fradrages fuldt ud i den hjælp, der kunne være ydet.

Endelig er det – for så vidt angår betydningen af, at en ansøger har en vis formue – anført, at det i overensstemmelse med bistandslovens § 39 nøje skal påses, at der kun ses bort fra en mindre formue, når det i det enkelte tilfælde godtgøres, at denne bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller ansøgerens og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Det tilføjes, at der ikke til socialministeriet er indgået oplysninger om den sag fra Ølstykke kommune, der omtales i slutningen af begrundelsen for spørgsmålet.

Af Voigt (FP) til justitsministeren (8/3 77):

»Vil ministeren fritage fører og passagerer for selepligten i jeeps og unimogs?«

(Spm. nr. 16).

Begrundelse.

Det fremgår af en udtalelse fra de værnepligtige befalingsmænd og befalingsmandselever, at sikkerhedsselen er direkte livsfarlig i de to nævnte kategorier af køretøjer. En sådan udtalelse må bekymre, og det er min opfattelse, at ministerens ja på mit spørgsmål må foreligge til landstalsmandsmødet, som skal afholdes på flyvestation Karup i dagene 28. marts til 1. april.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (15/3 77):

Reglerne om obligatorisk brug af sikkerhedsseler er baseret på et fællesnordisk forslag afgivet af Nordisk Trafiksikkerhedsråd i 2 rapporter fra 1973.

Af de undersøgelser, der ligger til grund for forslaget, fremgår det bl. a., at jeeps udgør et særligt problem i forbindelse med væltningssulykker, idet det undertiden kan ske, at fører og passager bliver klemt under den væltede vogn. Det anføres fra trafikmedicinsk side, at sikkerhedsseler ikke vil forebygge sådanne ulykker, og at selerne måske kan forværre dem. Væltningssulykker forekommer imidlertid langt sjældnere end alle andre uheldstyper. Trafikmedicinerne peger i rapporterne på muligheden af at forsyne sådanne køretøjer med styrtbøjle, men mener, at det selv uden sådanne

[Justitsministeren.]

bøjler vil være fordelagtigt at anvende seler i de fleste uheldssituationer.

Forsvarsministeriet har i et høringssvar over udkast til bekendtgørelsen om fritagelse for pligten til at anvende sikkerhedsseler udtalt, at anvendelsen af seler i visse tilfælde kan virke imod ønsket om bedre personelsikkerhed. I svaret nævnes således bl. a. kørsel uden for banet vej, hvor kørehastigheden er lav, og kørsel i øvelsesområder.

På forsvarsministeriets forslag har justitsministeriet derfor i sin bekendtgørelse fritaget fører og passager for pligten til at anvende sikkerhedssele under kørsel med lav hastighed på øvelsesområder. Fritagelsen har kun selvstændig betydning i det omfang, området er omfattet af færdselsloven.

Under henvisning til de trafikmedicinske erklæringer og til fritagelsesbestemmelsen i bekendtgørelsen finder justitsministeriet ikke, at der er grundlag for en generel fritagelse for pligten til at anvende sikkerhedsseler under kørsel med jeeps og unimogs.

Justitsministeriet har dog samtidig iværksat en undersøgelse af, hvorvidt der er særlig dårlige erfaringer med anvendelse af sele i de nævnte køretøjer, således som det synes at fremgå af forskellige artikler i dagspressen.

Af *Voigt* (FP) til justitsministeren (8/3 77):

»Vil ministeren foranledige, at politiets nuværende radarudstyr, som anvendes til kontrol af hastighedsgrænsernes overholdelse, bliver undersøgt med hensyn til pålideligheden af nøjagtigheden, hvormed de opgivne hastighedsoverskridelser angives?«

(Spm. nr. 20).

Begrundelse.

Der har nu igennem de sidste år været en del debat omkring dette emne, hvor der er rejst mange kritiske røster mod det igangværende radarudstyr.

F. eks. stod der i Ingeniørens Ugeblad nr. 4 1975: »Politiets udenlandske radar kan fejlbetjenes og er ubrugelig i tæt trafik. Den danske fotofælde, som rigspolitechefen tilsyneladende gør alt for at undgå, kan på en københavnsk udfaldsvej på et par timer afsløre lige så mange fartbilister, som de 300 mand i rigspolitechefens færdselsafdeling tilsammen noterer

over hele landet på en gennemsnitsdag«. Dette citat tyder også på, at man fra de danske myndigheders side ikke anvender det bedste og mest nøjagtige udstyr.

Civilingeniør Carl Pedersen havde ifølge Ingeniørens Ugeblad nr. 2 fra 1973 allerede dengang konstrueret en dansk fotofælde, der automatisk registrerer fartovertrædelser. Apparatet leverer et foto som et juridisk sikkert bevis, og fotoet afslører yderligere eventuelle fejl ved målingen. Da der åbenbart er tvivl om det igangværende udstyrs nøjagtighed, må det være rimeligt, at ministeren foranlediger en undersøgelse og samtidig giver en redegørelse for, hvad der er blevet af den rapport, som retsudvalget efter en demonstration af civilingeniør Carl Pedersens fotofælde i 1974 anmodede justitsministeren om den 18. marts 1974. En anmodning, som især gik på, at man ønskede at lade rigspolitiet foranstalte prøver med dette udstyr og sammenligninger med det i øvrigt anvendte udstyr, herunder i særdeleshed en sammenligning med det radarudstyr, som politiet efter det oplyste ønsker at anskaffe.

I dagbladet *Politiken* fra søndag den 6. marts 1977 er problematikken vedrørende troværdigheden af politiets radarudstyr igen bragt frem. Af artiklen fremgår det, at flere eksperter på området sætter spørgsmålstegn ved nøjagtigheden af de foretagne målinger.

Da der i 1976 blev noteret ca. 85.000 motorkørere for overtrædelse af hastighedsbestemmelserne, har jeg fundet det helt på sin plads at bede ministeren få bragt denne skepsis ud af verden. For hvis politiets udstyr er i orden, så kan det jo kun gavne tilliden til politiet at få undersøgelsen foretaget. Omvendt må det også medføre, at politiet udskifter sit udstyr, hvis det ikke måler korrekt.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (14/3 77):

Politiet anvender flere forskellige fabrikater radarudstyr, men fælles for disse er, at de inden ibrugtagning har været underkastet en gennemgribende afprøvning på fabrikationslandets statsprøveanstalt. Når apparaturet har gennemgået prøven med tilfredsstillende resultat, udstedes en typegodkendelse og en rapport om afprøvningen, der bl. a. angiver den måletolerance, som apparaturet arbejder med. Statsprøveanstalten gennemgår, korrigerer og supplerer den betjeningsvejledning, som skal følges for at opnå den angivne måletolerance.

[Justitsministeren.]

Inden et nyt radarapparat tages i brug af det danske politi, bliver afprøvningsrapporten forelagt den danske statsprøveanstalt til udtalelse. Er denne tilfredsstillende, udsendes fra rigspolitechefen meddelelse til politi og domstole om ibrugtagning af apparaturet, og dets måletolerance angives i skrivelsen.

Der er i apparaturerne indbygget et kontrolsystem (kalibreringsanordning), som anvendes før, under og efter hver måleserie. Kontrolsystemet vil afsløre eventuelle fejl i apparatet.

To gange om året gennemgår hvert apparat et grundigt eftersyn med påfølgende afprøvningsbåde i laboratoriet og på vej. Opstår der den mindste tvivl om et apparats funktion, tages det øjeblikkelig ud af drift, og det tages først i brug på ny efter omfattende kontrol. Hvis der rejses tvivl om, hvorvidt bestemte omstændigheder kan have haft indflydelse på målingen, gennemføres så vidt muligt en rekonstruktion af denne.

I et betydeligt antal sager har domstolene udbedt sig yderligere oplysninger om apparaturet til vurdering af fremsatte påstande om målefejl, men der er justitsministeriet bekendt ikke hidtil forekommet underkendelse af radar-målinger. På baggrund af mange hundrede-tusinde målinger finder justitsministeriet ikke, at der er grundlag for at betvivle det her i landet anvendte radarapparats nøjagtighed, og man finder således ikke anledning til at iværksætte yderligere undersøgelser af målenøjagtigheden.

Af Voigt (FP) til ministeren for offentlige arbejder (14/3 77):

»Vil ministeren fritage hyrevogne for sidelygterne?«

(Spm. nr. 37).

Begrundelse.

I en tid hvor hyrevogne er påbudt en stor trekantet lygte på taget, påskrift på siden og bagenden af vognen, finder spørgeren det urimeligt, at man stadig opretholder en ordening, der kunne virke meget fornuftig, dengang vi havde hestedroscher, men som tiden nu er løbet fra, og som betyder en unødvendig udgift for hyrevognserhvervet.

Lygterne, som monteres i forskærmene, koster naturligvis ikke de store penge, men de bevirker en klar forringelse af vognens salgsvær-

di på grund af hullerne i skærmen. De bliver også ofte revet af eller beskadiget, når vognen bliver vasket i de moderne vaskemaskiner.

Det skal også over for ministeren bemærkes, at intet andet EF-land praktiserer ordningen, og mig bekendt er der ingen problemer med at se og finde hyrevognene i andre EF-lande.

Hyrevognserhvervet er ramt af en bunke restriktioner, som er og bliver unødvendige. Jeg håber, ministeren vil komme til samme erkendelse som jeg – i hvert fald med hensyn til de aldeles overflødige sidelygter.

Minister for offentlige arbejder *Kjeld Ole-sens* svar (16/3 77):

Jeg kan kort og godt besvare spørgsmålet med et ja.

Jeg er enig med spørgeren i, at sidelygterne på en hyrevogn ikke tjener noget praktisk formål – et forhold, som ministeriet i forvejen var opmærksom på. Det har derfor i længere tid været hensigten at ophæve kravet om, at hyrevogne skal være forsynet med disse lygter, i forbindelse med den revision af hyrekørselsbekendtgørelsen, som skal gennemføres, når det forslag til en ny hyrekørselslov, som jeg har genfremsat for det nye folketing, er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til konkurslov. (Lovforslag nr. L 25. Fremsat 3/3 77).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende konkurs m. v.

(Lovforslag nr. L 26. Fremsat 3/3 77).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Ole Espersen (S):

Det drejer sig i begge tilfælde om en genfremsættelse i uændret skikkelse af to forslag, der blev fremsat i forrige samling, og jeg kan på mit partis vegne henvise til mine bemærkninger ved den lejlighed og anbefale, at folketinget behandler forslagene så hurtigt som muligt.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Også jeg kan henvise til den tidligere be-